

FERENCES KÖZLÖNY

1938 December hó

XVIII. év

TARTALOM :

Terciárius naptár.

• A betlehemi Barlangban.

• Hainiss Elemérné : A „Szeretet városa“.

• Pálffy Erzsébet grófnő : Még van idő!

• P. Dám Ince OFM : A ferencesek és a római misszálé.

• P. Árvavári Agnellusz OFM : Quis es tu? — Ki vagy te?

• J. t. : Az elhagyottak karácsonya.

• P. Roznik Rajnér OFM : Krisztus közelében.

• Sztalin édesanyja.

• P. Dám Ince OFM : Dunaföldvári karácsonyi pásztorjátékok.

• P. Kaizer Nándor OFM. : A Kapiszt-ránói Szent Jánosról nev. ferences rendtartomány jámboréletű tagjai.

• P. Szabados Anzelm OFM : A Szentírás és a szenthagyomány.

• D. Kalmár János : A magyar betlehemesek.

• Rendi élet.

A betlehemi Barlangban

másképpen látjuk az életet. Itt az isteni Gyermekek közelében észrevesszük eltévelyedéseinket. Szegényen jött, mi meg mindnyájan kapzsian kötjük szívünket a földiekhez. Lakása durva sziklák alacsony ürege. Jászola kifaragott kőben néhány szál deszka. Első látogatói szegény pásztorok; ők látják először isteni arcát, rájuk mosolyog először mennyországot sugárzó szeme. Ajándékaikat szeretettel fogadja, és viszonzásul őket első követőivé teszi. Hiszen csak azok boldogok, akik lelki szegények, mert Isten bizalmasai. . .

Hiába rejti a Barlang, messziről is Hozzá sietnek Kelet bölcsei. Csillagát megismerik, és örülnek, hogy imádhathják. A szegény Gyermekeknek ajándékaikkal is kifejezik hódolatukat, mert itt vagy imádvá borulunk le és meggazdagodva kelünk fel, vagy értelmetlenül bámulunk és még szegényebben távoznak. Ez a szenthely mennyországgá változott, amikor Jézuska megszületett. Érthető tehát, hogy idekíváncsoznak mindazok, akiket az isteni Kisdéd lelkülete ihlet.

Hideg kő a jászola, hogy módunkban legyen Közelében meglágyulni. A kőbe nehéz valamit vénsi, de a szerető szívbe könnyű az Isten Bárányának szelidségét és jóságát átültetni. Hiszen önként kitárul és követésre készen várja Jézuskának minden intését. Gyönyörűség, hogy ő háttérbe szorulhat, és Az uralkodik, akinek az angyalok is ujjongva szolgálnak. A hétköznapiok látszatos egyhangúsága édes muzsikává magasztosul, ha állandóan idefigyelünk.

A füstös falakon meg-megrezdül a mécses halvány fénye, mintha az itt elsírt könnyek derűje csillogna belőle. Békéről és megnyugvásról beszél. Nem vádol itt semmi, hanem csak biztat. Minél tovább időzünk a Jászol előtt, annál közelebb érezzük magunkat az ezüstcsillaghoz. . . Megszületik bennünk Jézuska szeretete, eloszlik a félelem, szertefoszlik a homály, és szinte magunk előtt látjuk Szűz Máriát Kisdédével. Égi látományunk elkísér bennünket az élet minden ösvényére, hogy megtanítsa az isteni Mester igazi követésére.

Az elkoptatott lépcsők mennyi áhítatos zarándokról beszélnek, hány miséző pap jött le rajtuk szent vággyal, hogy bemutassa a legfölségesebb áldozatot! Hiszen csak áldozatoság avat bennünket Krisztus valódi követőivé. Nem ismeri a karácsonyi örömeiket az, aki nem szakított az önzés fukar szellemével. Aki kiüresítette magát értük, az elvárja, hogy mi is vessük le a régi embert és úgy közeledjünk embertársainkhoz. . .

Új időket élünk, de az új idők szelleme sokban az Evangélium, tehát, a bethlehemi Barlang tanításából táplálkozik. Mi legyünk elsők, akik hallgatjuk, mint mond a Jászol.

A „Szeretet városa“.

Írta: Hainiss Eleménné.

Ha Genovában a Righi-hegyről a kilátás teljes pompáját magam előtt látom, akkor kapom a város különös jellegzetességéről a legtökéletesebb képet. Genovában ugyanis minden szürke. Előkelően szürke. A hegyek-, a háztetők.

Ezt a finom összhangot egyetlen vörös cserép sem zavarja. Azonban, — nem is olyan régen, — a S. Lorenzo harangjainak fájdalmas zúgása sötétebb színbe burkolta ezt az öntudatos színárnyalatot, mert egy család komor gyászát visszhangozta . . .

A gazdagságtól és szeretettől puhára rendezett kis ágyban egy féltett élet megszűnt lenni . . .

Lovag Gaslini szemefénye, Giannina lánykája elment az Örök Hazába, tekintetében néma vággyal szüleire hívva szegény és szenvedő embertestvérkéit. Az édes apa nemes lelkülete átérezte gyermeke irgalmasságot ketyegő szívdallamát és ezt a hangtalan óhajt csendes magábaroskadással végrehajtotta . . .

A kis Giannina lelkében korán felébredt az anyai érzés. Minden apró gyermek, minden szenvedő kis lény iránt annyi szeretetet mutatott, mintha a korai halál közeledtét megérezve szükségét látta volna, hogy a megújuló élethez kapcsolatot találjon.

Ezen visszaemlékezések hatása alatt szinte kötelességének tekintette az apa, hogy egy olyan szervezen felépített intézetet alapítson, amelyben a zsenge emberpalánták, — testi betegek és oltalomra szoruló egészséges gyermekek is, — védelmet és segítséget találjanak.

Ahol az ég itáliai színe legszebben olvad egygyé a Liguri-tenger kékjével és ahol az Appeninek a legszebb hátteret adják, ott emeltette lovag Gaslini a «Szeretet Városát» leánykája emlékére.

A legszebb növényzettel ékes parkban 45.000 négyzetméter területen lizenhét hatalmas épület jelzi a felebaráti szeretet önfeláldozó példáját! A löbb mint másfélezer betegszoba a napfényt minden akadály nélkül csalogatja be. A kis szenvedőket egy fölösleges fal sem takarja el a kilátás derűje elől. A lábadozók részére berendezett játszótéren gondtalan gyermekkacajjal zsongja körül a kis raj Pacchioni professzor sudár, jóságos alakját . . .

Az épületek körülveszik a telep kápolnáját. Oltárán egy firenzei szobrász elődjeihez méltó, megkapóan szép «Piétá»-ja a lehiggadt modern művészet fínom elgondolását igazolja. A kis Giannina itt pihen . . . itt várja szüleit is.

A Michel-Angelóra emlékeztető Cripa építész belevitte minden világtáiban szerzett tapasztalatát ebbe a lenyűgözően fenséges épületesoportba. Minden-tek ellenére a tervek feletti döntést és a kivétel módját Gaslini magánál tartotta fenn, hogy elgondolásainak teljesen megfelelhessen.

Alapításával egyúttal Genova legrégebbi hagyományait is fel akarta ébreszteni, ahol annyi gazdag magánember nagy vagyonokat áldozott szociális célokra. Példájával újra lánggra akarta lobbantani a kialvó parazsat, amely már oly régóta szunnyadó félben volt . . .

Gaslini azt mondta nekem, hogy hitvallásának tartja: ha valakit Isten vagyonnal áld meg, akkor ne fordítsa azt önző célokra, hanem gondoljon azon embertársaira, akikre a szerencse kevésbé mosolygott és akiknek a legszűkebb élet is gondot okoz.

Még életében alapította ezt a nagyszerű intézetet, hogy áldozatkészségének eredményéről meggyőződhessék és lánykájának egykor, — . . . a viszontlátáskor, — elmondhassa, hogy hűséges végrendeleti végrehajtó volt és az Istentől kapott legszebb ajándékot, az irgalmasságot megbecsülte.

Ennek a kiváló embernek példáját akartam némiképp vázolni és megörökíteni most, amikor a karácsonyi hangulat minden lélekről lekoptatja a rozsdát és az adakozás tiszta forrásához igyekszik mindenki lelke szentélyét erősíteni. Bár ilyenkor is történhetnek csalódások, — ne csüggedjünk. Legfontosabb, hogy önönmagunkban ne csalódjunk soha, hanem igyekezzünk mindenkor karitatív munkánkkal a mi nemzetünk eleselteire olyan letörhetetlen szeretettel gondolni, mint amilyen szeretetet mutatott lovag Gaslini az ő hazájának szegényei és szenvedői iránt. E nagylelkű tetteivel Genova egész a felebaráti szeretet verőfényével örökítette meg nevét!

Még van idő!

Írta: Pálffy Erzsébet grófnő.

A fiatal terciárius sápadtan, kisírt szemmel lépett az igazgatóhoz. — No mi a baj, gyermekem? — kérdezte a Páter jóságos mosollyal. — Talán megint összeszidott a főnököt?

A lányból kitört a zokogás. Percekig tartott, amíg úgy-ahogy összeszedte magát és el tudta mondani mélységes bánatának okát. Szomorú kis történet is volt ez. A szerzetes is megrendült, pedig ősz ember volt, és élete során sok emberi tragédia játszódott le szeme előtt.

Sárinak — így hívták a terciáriát — volt egy unokatestvére. Csinos, okos, tizenkilenc éves lány. Csak úgy áradt belőle az életkedv és a vidámság. Sport, tánc, társaság volt az eleme. Az udvarlók serege vette körül s hol az egyiket, hol a másikat tüntette ki kegyeivel. Szüleinek jómódja mentesítette az anyagi gondoktól. Kedves, de önző kis lény volt: megszokta, hogy minden körülötte forog.

A vallásról kissé homályos fogalmakat hozott át iskoláskorából. Néha betévedt a vasárnapi szentmisére is. Istentől azonban távol maradt és sohasem gondolkozott, milyen kötelezettségei vannak Vele szemben. Nem jutott hozzá. Nagyon elfoglalta az a sok szépség és élvezet, amit fiatal élete nyújtott. Sári néha megpendítette, hogy nem jól van ez így. De Emőke befogta a fülét és tréfás arcfintorgatások közt hajtogatta: Még van idő! Még van idő!... Majd ha megöregszem, beállok közétek... Most még semmi kedvem az ég titkait kutatni. Meg vagyok elégedve a földi siralomvölgyel!...

Egyik éjtszaka aztán felébredt és sokáig nem tudott elaludni. Komor gondolatok fogták el. Vádolni kezdte a lelkiismerete. Bűnt bűnre halmozott eléje. Lassanként kiverte a verejték, majd olyan nyugtalanságot vett rajta erőt, hogy kiugrott az ágyból, íróasztalához ült, fellapozta naplóját és írni kezdett: „1938. október 10. Éjjel két óra. Sárinak igaz van. Meg kell változtatnom életemet. Holnap elkezdem a javulást.“ Némileg megnyugodva visszafeküdt az ágyba és most már hamarosan elaludt.

Reggel pedig, amikor a napfény beözönlött szobájába és körülvette megszokott környezete, teljesen kivesztek szívéből a komor gondolatok. Megnézte naplóját és elmosolyodott. Hogy is rémülhetett meg ennyire? Igen, meg fog változni, de hát azért annyira nem sürgős!... Nem kell semmit elhamarkodni, hisz van még idő!... Fogta a tollat. Áthúzta a „holnap“ szót és föléje írta: „a jövő héten“...

Délbe összetalálkozott Sáriverrel az utcán. Nagy nevetve elmesélte éjtszakai élményét.

— Ugye milyen bolondos néha az ember — mondta tréfás fejcsóválással, majd hozzátette: — De azért ne nézz rám olyan bús szemmel. A jövő héten jelentkezem majd nálad. Mindent megbeszélünk. Hiszen nem olyan sürgős a dolog. Egy hét ide vagy oda igazán nem számít.

Másnap este bálba ment. Kitűnően érezte magát. Nagyobb sikere volt mint valaha. Csak a toroka fájt egy kicsit. Nem fordított rá különösebb figyelmet. Sokszor volt már baja genyes manduláival. De a bál után következő este fölment a láza negyven fokra. Az orvos rendelt valami szert, de nem használt. Harmadnapra válságosra fordult állapota. Az orvos injekcióval próbálkozott. Nem sikerült, sőt a gennyes fertőzés bevitte a vérbe. Utolsó szavait Sárihoz intézte.

— Késő! Késő! — suttogta. Egy óra múlva kiterítették.

A Páter igyekezett megvigasztalni lelkigyermekét. Megígérte, hogy imádkozni fog az elköltözött lelki üdvéért. Szentmiséjének Mementójában is megemlékezett róla. Az ismeretlen fiatal halott sorsa azonban oly benyomást gyakorolt rá, hogy délben, az ebédlőben szerzetestársainak is elmondta az esetet. Amikor befejezte szavait, a házfőnök így szólt:

— Csodálatos, hogy az élet hányszor megerősít egy-egy legendát, vagy történetet, amiről sokszor azt gondoljuk, csak a képzelet ügyes terméke. Éppen a napokban olvastam. Az ördögök tanácskoztak, milyen módon keríthetik legkönnyebben hálójukba a lelkeket...

— Én bebeszélem nekik, hogy nincs Isten s akkor nyugodtan vétkeznek — mondta az egyik.

— Ez nem sokat ér — jegyezte meg a főördög. — A világmindenség elárulja Isten létezését...

— Én azt mondom nekik — vette át a szót egy másik ördög — nincs örökkévalóság, nincs mennyország, nincs pokol...

— Ez sem ér sokat, állapította meg ismét a főördög. — A lelkiismeretüket nem tudod kiölni és ez nem hagyja őket nyugton...

— Én csak azt hajtogatom nekik — mondta erre egy harmadik ördög: Még van idő! Van idő!

A főördög szeme felvillant. — Ez az! — kiáltott elégedetten. — Csak ezt kell hangoztatnunk, mert így kitolják a javulást és vezeklést... amíg késő!

Csend támadt az ebédlőben. Az atyák némán néztek maguk elé. Emlékeztek. Hányszor hiúsult meg az ő tudtukkal is egy-egy megtérés, mert az emberek felültek az ördögnek és elhitték, hogy „még van idő!”

— Kérlek, testvéreim, — szólalt meg újra a házfőnök — tanuljunk ebből a szomorú esetből és ne mulasszuk el híveinknek lelkére kötni: kezdjék el a javulást *még ma*, mert sohasem tudhatjuk, nem lesz-e már holnap is késő!

A szerzetesi ruha.

Egy ferences páter utazott. Az egyik állomáson két igen modern ízléssel öltözött, már nem is egészen fiatal hölgy telepedett be szaka- szába. Az egyik aztán rövid habozás után megszólította:

— Bocsásson meg, főtisztelendő úr, de hogy utazhat valaki ebben a borzasztó melegben ilyen vastag posztóruhában? ... Valami mást kellene kitalálniok. Ez így rettenetes lehet.

— Szó se róla — mosolygott a szerzetes. — Meg lehet szokni. De eltekintve ettől: ez a mi külön vezeklésünk. Túlsokat húzunk fel azok helyett, akik túlkeveset vesznek fel...

A ferencesek és a római misszále.¹⁾

P. Dr. Dám Ince O. F. M.

A ferenceseknek oroszlánrészük van abban, hogy a római misszále lett az egyetemes Egyház misekönyve. Régebben minden egyházmegyének megvoltak a maga sajátos szertartásai és a hozzá szükséges liturgikus könyvei. A ferenceseknek, Szent Ferenc Atyánk és IX. Gergely pápa parancsára, a pápai udvar liturgiáját kellett követniök. Hogy a szentmiséhez szükséges könyveket könnyebben kezelhessék és hordozhassák magukkal apostoli útjaikon, a különálló köteteket egybefűzték. A papság mindenütt megkedvelte a rövidebb és a maga egyszerűségében is szép és fölemelő római liturgiát s általános tetszést aratott az egy kötetből álló ügyesen elrendezett ferences misekönyv is. Egyre több egyházmegye veszi át. Hamarosan annyira elterjedt, hogy a trienti zsinat felkérésére V. Piusz pápa, átdolgozva és a sajátosan ferences ünnepeket kihagyva belőle, 1570-ben mindazokon a helyeken kötelezővé teszi, ahol eddig csak önként használták. Azok az egyházmegyék és szerzetesrendek azonban, amelyeknek 200 éven át saját misekönyvük volt, ha akarják, továbbra is megtarthatják sajátjukat. Ha azonban egyszer elfogadták a rómaid, többé nem térhetnek vissza sajátjukhoz. Így tartotta meg néhány egyházmegye és szerzetesrend a maga régi misekönyvét.

Nemcsak a római misszále terjesztésében, hanem annak tartalmában is megtaláljuk a ferencesek hatását. IX. Gergely pápa, Szent Ferenc kortársa és személyes jóbarátja, Haymo de Faversham, ferences generálist bízta meg a római udvar misekönyvének és összes liturgikus könyveinek átjavításával. Az így átdolgozott misszálét írta elő a Ferencrend számára 1241 június 2-án és ebben az alakban ismerik meg mindenfelé.

A ferences hatás két területen mutatható ki főképen: a szentmise rendjében és a szentek miséiben.

a) A szentmise rendjében a következő imák s részben a velük kapcsolatos szertartások kerültek a misszáléba: Introibo, Deus tu conversus, Aufer, Oramus, Suscipe sancte Pater, Deus qui humanae, Offerimus tibi, In spiritu humilitatis, Veni sanctificator, Lavabo, Suscipe sancta Trinitas, Suscipiat, a pápa nevének említése a kánonban, Domine Jesu Christe qui dixisti, Domine Jesu Christe fili Dei, Perceptio Corporis, Panem caelestem, Domine non sum dignus, Corpus D. N. J. Ch., Quid retribuam, Sanguis D. N. J. Ch., Quod ore sumpsimus, Corpus tuum quod sumpsit, az áldás és a Placeat. Ha más nem, ez a felsorolás is egyszer s mindenkorra a ferences multhoz fűzné a római misszále sorsát. Egyben tanuja a ferences lélek liturgikus érzékének és áhítatának.

b) A szentek miséit tartalmazó részből a következő ünnepeket említjük:

Szentháromság ünnepe. Bár kezdeményezése nem fűződik a Ferencrendhez, általánosság mégis akkor lesz, amikor Szent Bonaventúra az egész Rend számára elrendeli. XXII. János pápa az egész Egyháza kiterjeszti.

Jézus neve ünnepe. Sziénai Szent Bernárdin és Kapisztrán Szent János Jézus szentséges neve tiszteletének apostolai. Az ő művük koronája, hogy VII. Kelemen a Rend számára, XIII. Ince pedig az egyetemes Egyház számára elrendelte.

¹⁾ Szemelvény a szerző *Ferences Misszále-jának* előszavából.

Sarlós Boldogasszony. Szintén Szent Bonaventúra fogadtatta el a Renddel. Így került bele a ferences misszáleba, majd VI. Orbán kiterjesztette az egész Egyházra.

Szűz Mária eljegyzése Szent Józseffel. Ezt a bájos ünnepet is ferencesek ünnepelték először. Az ünnepeknek legutóbbi reformja törölte a római misekönyvből s így a ferencesből is. XI. Pius azonban újra engedélyezte a ferencesek és több más szerzet s egyházmegye számára.

Szeplőtelen Fogantatás. A ferences mult legragyogóbb csillaga és a ferences lélek legszebb virága ez az ünnep. A ferencesek kezdetől fogva felkarolták a még szórványosan ünnepelt titkot s védelmében irták meg történelmük aranylapjait. A ferencrendi IV. Szixtus pápa rendeli az egész Egyház ünnepévé, XI. Kelemen parancsolt ünneppé teszi, XII. Leó vigiliát csatol hozzá.

Szent Józsefet 1399 óta ünnepli a Ferencrend. Sziénai Szent Bernardin érdeme, hogy 1621-ben az egyetemes Egyház nyilvános ünnepe lett.

Szent Joákim és Szent Anna tisztelete és ünnepe a ferencesek révén terjedt el az Egyházban s került a misszáleba.

A ferences hatás nyoma az is, hogy az összes szerzetek szentjei közül a ferencrendi szentek vannak képviselve a római misekönyvben a legnagyobb számban, és hogy oly jellegzetesen ferences ünnep is benne maradt a mai napig, mint Szent Ferenc Atyánk stigmatizálásának ünnepe.

A liturgikus költészet két gyöngye, a *Stabat Mater* és a *Dies irae* kezdetű ünnepi ének (sequentia) a ferencrendi Jacobo da Todi, illetőleg Celanói Tamástól való.

Liturgikus üzenetek.

Versenyző. El tudom képzelni, amint a szentmise alatt a misszáleből követi a papot. Az ideges kapkodást, a gyors olvasást; a tekintetet, amely hol a misszálen, hol a papon van; a mérget amiatt, hogy a pap állandóan előbbre van a misében. A szentmise végén valóssággal kimerül a pappal folytatott félórás versenyben, anélkül, hogy hatást váltott volna ki lelkéből a mise liturgiájának és imádságainak kísérése. S ez így megy napról-napra. Az a gondolat kísérti, hogy nem is olyan szép és fölemelő, tartalmában mély és gazdag az Egyház liturgiája, ahogy azt „rajongói” állítják.

Megértem panaszkodását és kesergését. Liturgiáért lelkesedni és örömet soha nem találni benne, nem kis szenvedés, és, ha nem is vallja be, csalódás. Az oka azonban egyszerű: nem tudja a liturgia élvezésének titkát. A liturgia élvezésének megvannak a maga belső és külső kellékei. Ilyen belső kellékek: 1. a teljes lelki nyu-

godtság. Ideges kapkodással semmilyen munkát sem lehet tökéletesen elvégezni, legkevésbé olyan finom lelki tevékenységet, mint az imádkozás. 2. A szent cselekmény tartalmának és sorrendjének pontos ismerete. 3. A misszále vagy egyéb liturgiai könyv kezelésében való biztonság. A külsőkhöz tartozik az, hogy már otthon készüljön elő és tanulmányozza át a szertartás menetét és jelölje meg a szertartási könyvben az imákat.

A csendes szentmise imáinak kísérése azonban sokszor így sem megy. A bajon többfélekep lehet segíteni. A magam részéről azonban ezt ajánlom: Arra ügyeljen, hogy a szentmise három főrészénél, a három áldozati cselekményénél: a felajánlásnál, átváltozásnál és az áldozásnál együtt imádkozzék a miséző pappal. A főrészeket megelőző és követő imákat pedig egyfolytában mondja, tekintet nélkül a misézőre. És pedig: a szentmise megkezdése előtt néhány perccel kezdje el a hittanulók mi-

sését. Feljárnástól átváltozásig és átváltozástól áldozásig rövidítsen azzal, hogy a megemlékezést már a mise előtt elvégzi. Az áldozás utáni imákat pedig, magától értetődik, hogy szép nyugodtan végezheti. Ha azonban így sem sikerül a papot követnie, akkor inkább hagyja el azokat az imákat, amelyeket nem tudott elvégezni a következő főrészig s kezdje el ott, ahol ép akkor tart a pap.

Kísérelje meg így s egyre föl-emelőbb élményben lesz része!

Mit kezdünk a Misszáléval a ferences templomokban? Persze, a ferences szentek legtöbbje nincs meg a római misszáléban. E sorok írója elkészítette a ferences szentek misekönyvét s a Ferences Misszálé csak a kiadást várja. Addig is a római misszálé segítségével ünnepeljük szentjeinket a következő naptár szerint:

December. 1. B. Bonfadini Antal 1. r. hv. Mise: *Justus*, 1295., 2. köny. ádv., 3. Szűz Máriához 68., evang. *Designavit*, 942. — Ugyanaznap: Megemlékezés a Szeráfi Rend összes halottairól. Halottak napjának első miséje mondandó, 1220. 1.

5. B. Galliéri Miklós, 1. r. vt. Mise: *Laetabitur*, 1261., 2. köny. ádv., 3. Szt. Szabbásról 1298.

9. B. Jó Erzsébet és Glandívesi Delfina 2. és 3. r. sz. Misének vehető: *Dilexisti* 1309. a köny. többesben, 2. könyv. nyolcadról, 3. ádv., Credo, Pref. Szűz Máriáról 566.

10. Sziénai B. Péter, 3. r. hv. Mise: *Os justi* 1292., 2. köny. nyolcadról, 3. ádv., 4. Szt. Melkiádesről 1252., Credo, Pref. Szűz Máriáról. 566.

11. Advent 3. vasárnapja. 2. köny. B. Hugolin 3. rendi hitvallóról az *Os justi*-mise könyörgésével 1292., 2. Szt. Damázról 827. 3. nyolcadról, Credo, Pref. Szentháromságáról, *Benedicamus Domino*.

12. Szent Ferenc Atyánk testének megtalálása. Mise vehető okt. 4-éről 1174., 2. köny. nyolcadról, 3. ádv. Credo, Pref. közös.

14. Kántorbőjt. B. Offidai Konrád és San Gemignani Bartalusz 1. és 3. r. hv. Mise vehető *Os justi* 1292., 2. köny. nyolcadról, 3. a hétköznapról 81. Credo., Pref. Szűz Máriáról 566., utolsó evang. *Missus* 914.

23. Faktor B. Miklós 1. r. hv. Mise: *Os justi* 1292., 2. köny. ádv.

30. Péntek. Karácsony nyolcadába eső vasárnapról szóló mise, 2. köny. B. Colonna Margit és Nazirei Matthia 2. rendi szűzről 1309., 3. karácsonyról. Credo, Pref. karácsonyról.

Nézzünk fölfelé!

Havas téli nap volt. A járdán egy elegáns úr haladt óvatos léptekkel. Egyszerre hatalmas hógolyó érte a vállát. Vértörős lett. Majd megállt és a dühtől remegve nézett körül, kin torolja meg ezt a galád merényletet. A járókelők közül azonban egy sem látszott a tettesnek. Erre fölfelé vándorolt tekintete. Az egyik ablakból bájos fiatal hölgy mosolygott rá. Kedves ismerőse. A férfi arca felderült. Megemelte kalapját és mély hódolattal köszönte meg a különös üdvözlést.

Hányszor van az életben, hogy mi is kapunk felülről egy-egy ilyen figyelmztetést. Ne dühöngjünk, ne kiáltunk bosszúért, hanem lássuk meg benne Isten szerető kezét és azt, hogy ezek a csapások sokszor csak azért zúdulnak reánk, hogy fölemeljük szemünket a földről az égre.

Jézus az emberek iránt érzett szeretetéből jött a földre? Vérének ontásával helyreállította a bűn következtében fölforgatott erkölcsi világrendet Isten és ember között. Azóta az ember a természetfölötti életrendben ismét a mennyei Atyának gyermeke és a mennyország örököse.

Quis es tu? — Ki vagy te? — kérdezem a kegyelem világában. Feleletül leírom a Fiorettiből ismeretes esetet. Szeráfi Atyánk a La Verna-hegy sziklás magányába vonult vissza és meghagyta Leó testvérnek, hogy csak akkor mehet át hozzá a keskeny hídon, ha a zsolozsma kezdő szavaira: Uram, nyisd meg ajkamat! — elhangzik túlról annak folytatása: És ajkam hirdetni fogja dicséreted!

Fr. Leó az utasítás szellemében cselekedett. Egyszer azonban nem kapott választ, bár hangosabban és többször is megismételte az imát. Szép, hűvös szeptemberi éjtszaka volt. Messze mérföldekre a hold ezüstös fényében némán és csöndesen feküdt a tájék. Rövid gondolkozás után Leó testvér átment a hídon. Meghúzódott egy fa árnyékában és figyelte Ferencet, aki kezét kereszt alakjában kiterjesztve, arccal az ég felé feküdt és hangosan imádkozott az éjtszaka nesztelen nyugalmában.

— Én édes Uram és Istenem, ki vagy Te és mi vagyok én, a Te kicsi, haszontalan szolgád?

Leó testvér lába alatt megreccsent valami száraz gally. A zajra Szent Ferenc felszökik.

— Jézus szent nevében állj! Akárki vagy, meg ne mozdulj! — szólt Ferenc és Leó testvér felé tartott.

— Fr. Leóne vagyok — szólt az egész testében remegő Leó testvér.

A szeráfi Atya hangja Leó testvér láttára ellágyult és atyai gyöngédséggel így szólt:

— Isten kicsi báránkjája, miért jöttél ide? Hiszen tudod, hogy megtiltottam. A szent engedelmesség nevében mondd meg nekem, mit hallottál?

— Atyám! hallottalak beszélni és nagy bensőséggel így imádkozni: én édes Uram és Istenem, ki vagy Te és mi vagyok én, a Te kicsi, haszontalan féreg szolgád? Az égre kérlek, Atyám, magyarázd meg nekem az imént hallott szavakat.

Szent Ferenc most Leó testvérré nézett és szívét öröm töltötte el, látva hűséges tanítványának szeretetét és alázatát.

— Óh, te kicsi báránkjája Jézus Krisztusnak, édes Leó testvérem! Amikor így imádkoztam, két fényesség gyúlt ki lelkemben. Az egyikben megismertem Teremtőmet, a másikban pedig önmagam. Az egyik fény sugarban mélységes megvilágításban láttam az isteni Jóság végtelenségét, a másikban pedig saját nyomorúságom szomorú örvényét. Ezt hallottad te, Isten kicsi báránkjája!

Testvérem, a te lelkedben is kétféle fényesség gyúlt ki, amely rávilágít arra, hogy a teremtmények létrendjében te is Isten teremtménye vagy és rávilágít azután arra is, hogy a kegyelem rendjében te is Istennek az örök életre hivatott gyermeke s a mennyország reménybeli birtokosa is vagy. Mily nagy méltósága és fölmagasztalatlása ez a gyarló emberi természetnek. Ebből kifolyólag egyetlen kötelezettség hárul mindannyiunkra: úgy kell élnünk, hogy méltónak találtsunk erre a nagy megtiszteltetésre.

Quis es tu? — Ki vagy te? — kérdezzük magunktól minél gyakrabban, hogy Isten gyermekei méltóságának ez a tudata töltse el állandóan szívünket és lelkünket.

Krisztus megváltói érdemei által az embereket a természetfölötti életrendbe emelte és a mennyei boldogság osztályrészeseivé tette. Sőt még többet tett. „Az embernek az eredeti ártatlanság állapotában mindig csak az angyalok mögött lett volna a helye. A megváltás által azonban Krisztus misztikus testének tagjaivá avatott bennünket s mint ilyenek nagyobb dicsőséget nyerhetünk a mennyországban, mint az angyalok”. (B. Eymard. — Schäffler: Szentáldozás — életforrás. 99.) A megváltó Jézus kegyelmének köszönhetjük azt is, hogy az emberi természetét fölmagasztalta „az isteni élet magaslatára” (Prohászka: ÖM. 17, 161) és a halhatatlan emberi lelket a „szentháromságos életközösségbe vonta” (Schütz: Krisztus. 169.)

Quis es tu? — Ki vagy te? Adj számot és mondd meg a mondottak alapján őszintén, érdemes-e öntudatos vallás-erkölcsi életet élni és boldogságban Isten gyermekének lenni, vagy sem?

És ha ezek után még mindig vannak emberek, akik nem akarnak az örök élet boldogító állapotára jutni, azok közül mindenegyedül külön-külön s legelső sorban önmagáért felelős az ítélet számadási napján. Isten mindenkinek megadja az alkalmat, módot és lehetőséget erre vonatkozólag az élet bármilyen körülményei közepette is . . . Akik azonban elzárják szívüket a kegyelemnek krisztusi áramlatától, romlásukért önmagukra vessenek követ. Bár az ő világossága a sötétségben is világít, de ha a „sötétség azt föl nem fogja”, egy eltékozolt élet szentjánosi örök vádja a túlvilágra is elkísér: „tulajdonába jöve, de övéi őt be nem fogadják”. (Jn. 1, 11.) Míg ellenkezőleg „mindazoknak, akik befogadják, hatalmat ada, hogy Isten gyermekeivé legyenek”.

Quis es tu? — Ki vagy te? Tudatában vagy-e emberi méltóságodnak fontos és voltáról? Nézz bele lelkiismereted tükrébe és mondd őszintén: megbecsülöd lelkednek isteni vonásait? Imádkozod-e azt a kedves, megnyugtató fohászt, amelyet gyermekéveid gondtalan boldogságában tanultál az egyszerű szív kiáradó örömeivel:

*Édes Jézus adj kegyelmet
S őrizz engem szüntelen,
Hogy egész nap neked éljek
Tiszta szívvel, büntelen!*

Vagy talán a lélek isteni vonásait a bűn szennye mocskolta be? Igen? Készülj a szeretet nagy ünnepére, de ne csak ruháid

rendezésével, hanem a bűnbánat szentségében öltsd magadra a megszentelő kegyelemnek örök tavasz verőfényében csillogó tiszta ruháját és az emberi szívnek egyedül megnyugtató boldogságát, hogy így tiszta szívvel, büntelen fogadhasd azt lelkedben, aki téged karácsony fönséges titka által az Isten gyermekeinek méltóságába emelt.

Vége.

Az elhagyottak karácsonya.

Páter József a szűk kis szerzetesi cella ablakánál állt és elgondolkozva nézett le a nagyvárosi utcára. Már sötétedett. A járda szélén egyátsután gyúltak ki az ivlámpák s fehér fényük visszatükröződött az olvadó hótól nedves kövezeten.

Ma, karácsony szent estéjén rajta volt a prédikáció sora. Már hetekkel előbb készülni kezdett a beszédre. Emlékezetében elrendeződtek a gondolatok és szavak. És most mégis hiábavalónak bizonyult az egész munka. A délutáni póstával érkezett szomorú, elkeseredett levél rombadöntötte a szónoklatot. A levél még most is ott feküdt az asztalon. Kitépott irkalap. Gyakorlatlan írás. Olyan emberé, aki ritkán fog kezébe tollat. Egy édesapa levele. Egy karácsony előtt álló, nyomorgó ember lelkének vergődése. Munkanélküliség. Beteg feleség. Három apró gyermek.

A szerzetes jóságos, minden szenvedést mélyen átérző szívét megrendítette ez a néhány sor írás. De nemcsak ennek az egy családnak a szenvedése, hanem azé a sok-sok nyomorgó, nincstelen emberé, akikkel lelkipásztorkodása során találkozott, s akik most mind, szinte eleven valóságként előléptek emlékezetéből... Mi lesz ezekkel karácsony szent estéjén?... Kétségbeesetten, sírva, neheztelve néznek Betlehem felé?... Ezt nem szabad!... Örvendeznie kell mindenkinek!... Annak is, aki szegény, aki elhagyott!... Annak is, akinek nincs karácsonyfája!... De lehet ezt?...

Künn újra megindult a havazás. Nagy, puha pelyhek hulltak a magasból. Páter József gondolatban maga elé idézte az elmúlt karácsonyokat. A karácsonyokat a szülői házban, karácsonyokat Szent Ferenc rendjében, karácsonyokat falusi plébániákon, karácsonyokat árvaházakban, szegényházban, menhelyen, karácsonyt Bagdad pálmái alatt, karácsonyt Ninivében, a próféta hegyén, karácsonyt Betlehemben... S amint így lapozott a múltban, egyszerre nagyot dobbant a szíve. Volt egy karácsonya...

Akkor is havazott, de a hó nem olvadt el. Beborította az egész vidéket. Fehér volt az ég, fehér a föld. Csak nagy ügyel-bajjal tudott átvergődni a szélhordta torlaszokon, amíg államáshelyéről eljutott az alig egy óra járásnyira fekvő faluba. A hó takarót borított a zsupfedeles falusi házakra is, jótékonyan eltüntetve azokat az ijesztő nyílásokat, amiket az ellenséges gránátok szakítottak a múlt hónapi csatában.

Az utcák olyan csendesek és elhagyottak voltak, hogy már attól tartott, későn érkezett. Amikor azonban a sietéstől kifúlva belépett a templomba, megkönnyebbülten látta, hogy még senki sincs itt a katonák közül. Sőt eltűntek azok a sebesültek is, akiket kényszerből néhány héten keresztül itt ápoltak. Kiment a térre. Itt akarta megvárni az ez-

redet, amelynek parancsnoka kérte, hogy egy kis ünnepséget tartson velük prédikációval, énekkel a szent estén.

Teltek a negyedórák. Szürkülni kezdett. Egyszerre azon vette észre magát, hogy már a házak körvonalait is alig látja. No ennek fele sem tréfa! Mi történhetett a katonákkal?... Talán váratlan parancsot kaptak és el kellett hagyniok a falut?... Nem lehetetlen, hisz' amióta itt van, nem látott egy árva lelket... Már éppen arra határozta magát, hogy hazamegy, amikor hangok ütötték meg fülét. Majd a templomtér túlsó oldalán felbukkant néhány lovas. Az egyik feléje tartott, leugrott a nyeregből és tisztelgett. Megismerte. Az ezredhez tartozó főhadnagy volt. Nagy mentegetődzve jelentette, hogy az utolsó pillanatban parancsot kaptak. Ki kellett menniök a lövészárkokba, mert az ellenség támadásra készül. Így, — sajnos — nem lehet semmi a tervezett karácsonyestből.

Még néhány kedves, udvarias szó s a lovasok alakja belevészt a félhomályba. Ő is elindult, de néhány lépés után visszafordult. Benéz mégegyszer a templomba — gondolta. Igen szép gót stílusban épült oltára van. Ki tudja, mire mégegyszer idekerül, épségben találja-e. Megállt a főhajóban és egy kis szomorúság fogta el arra a gondolatra, hogy nemrég még népes hívő sereg imádkozott a szent falak között s most rideg kietlenség tanyázik benne s talán teljes pusztulás vár rá. Sójajtott. Sójajtására felelet érkezett. Szinte ijedten nézett körül. Senki. A sóhaj-tás ismétlődött. A balhajó vége felől hangzott. Előbb meggyújtotta lámpáját s csak aztán indult keresésére. A fal mentén szalmazsákokon sebesültek heverték. Egy, kettő, három, huszonöt...

Amint az őrizetükre hátrahagyott ápoló mondta, a hóvihar miatt csak másnap fogják őket elszállítani. Letérdelt az egyik mellé. Viaszszínű, eltorzult gyerekarc nézett rá. Tüdőlövése volt. Rekedten, elhalóan dadogta: Főtisztelendő úr, ugy-e magát a jó Isten küldte?... Csak bólogatni tudott rá, mert torkát szorították a könnyek... Sorba ment egyik-től- a másikig. Mindegyikkel váltott néhány gyengéd, szerető szót. Majd megkérdezte, ki akar gyónni?... Egy kivételével mindnyájan jelentkeztek. De ez az egy is csak azért nem, mert kálvinista volt. Megható őszinteséggel és alázattal végezték el bűnvallomásukat... Akik az örökévalóság kapujában állnak, nem szokták vétkeiket szépítgetni... Aztán egy rövid kis beszédet tartott. Emlékszik jól. Körülbelül ezeket mondta:

— Édes testvéreim! Azt hiszem, ilyen karácsonyestét még sohasem ünnepeltetek. De nem is fogjátok soha ezeket az órákat elfelejteni. Ezen az estén nincs karácsonyfátok, nem vesznek körül benneteket szeretteitek, nem kaptok ajándékot apától, anyától, feleségtől, gyermektől. Szóval hiányzik minden, ami szemünkben a karácsonyt karácsonnyá teszi és mégis, sokan lesznek közületek olyanok, akik most élék át először szellemben és a valóságnak megfelelően ezt a krisztusi ünnepet. Mert édes jó testvéreim, ma átérzitek, milyen nehezére eshetett Jézusnak barlangistállóban, az emberek közül kitaszítva születnie. Ma bele tudjátok képzelni magatokat a Szűzanya és Szent József helyzetébe. Ma jobban megismeritek Istennek irántunk táplált szeretetét...

— Testvéreim, gondoljátok meg, a kis Jézus születése a betlehemi istállóban még szegényebb és szürkébb volt, mint ahogy mi azt ebben a hideg és nedves templomban ünnepeljük... Holnap az Údvözítő is betér szívetekbe, mint ahogy Betlehemben édesanyja és nevelőapja kezébe szállott, akik szegénységük ellenére a legmegelégedettebb és ezért a legboldogabb emberek voltak!... Talán csodálkoztok, hogy annyira kiemelem Jézus szegénységét. Ezt azért teszem, mert meg vagyok győződve, hogy csak az ünnepelheti igazán a karácsonyt, aki lemondások és önmegtagadások árán ennek az első karácsonyestnek legalább a szellemével,

szegénységszellemével bír. Édes testvéreim, igen boldog karácsonyt kívánok nektek Szent Ferenc szegénységének szellemében!...

A prédikáció után bement a sekrestyébe. Az egyik fiókban talált néhány csomag gyertyát. Kihozta. Meggyújtotta és a sebesültek kezébe adta. Aztán leült a tüdőlövéses kis katona szalmazsákjára és halkán belekezdett a régi-régi karácsonyi énekbe:

*Mennyből az angyal
Lejött hozzátok,
Pásztorok, pásztorok...*

A sebesültek is átvették a dalt. Először csak gyengén, reszketően zengett a hangjuk, de aztán lassan erőre kapott és lelkesen, örömteljesen zúgott bele a hóviharos éjtszakába. És sorra kerültek mindazok az énekek, amelyeket még gyermekkorukból hoztak magukkal Jézuska városának boldog idejéből, a templomból és az otthonból...

Tiszta, gyermeki öröm égett a szívükben ezen a karácsonyestén. És ez az öröm tündökölt könnyfátyolos szemükben is, amikor búcsút vett tőlük azzal az ígérettel, hogy másnap az Úr Jézussal visszatér...

Páter József elfordult az ablaktól. Most már tudta, hogy nem a ragyogóan fölépített, lendületes beszédet fogja elmondani a szószékről, hanem ezt az 1914. évi karácsonyt. És abban a hideg, nedves, kifosztott templomban kigyuló szentesti gyertyák fényével fog bevilágítani azoknak a százezreknek a lelkébe, akiknek ma sincs ezüstszálas karácsonyfájuk, meleg szobájuk...

Sikerülni fog? ... Igen, ha az Úr Jézus vele lesz.

Vállára kerítette köpenyét és kilépett a cellából. Ment le, egyenesen a templomba. A jászol már készen állott, de a gyertyák még nem voltak meggyújtva. Csak az örökmécs fénye világította meg Jézuska bájos alakját. Letérdelt.

Imádkozott. Aztán gondolatai Szent Ferenc felé szálltak. A Szegényke felé, aki megtanította az emberiséget, hogy szegénységben, egyszerűségben és gyermeki lelkülettel ünnepelje a karácsonyt... Erre azonban csak az képes, aki a szegénységben, nélkülözésben, lemondásban is tud örömet találni, úgy mint Szent Ferenc... Oh, bár megértésre találna az ő „tökéletes boldogság”-ának evangéliuma azokban az emberi szívekben, amelyek Istentől elhagyatva érzik magukat ezen az estén és komor kétségbeeséssel néznek maguk elé... Nedves pincékben, tömegszálláson, nyomortanyákon laknak, nincs meleg szobájuk, nincs meleg ruhájuk, ennivalójuk éhező, fázó gyermekeiknek, nem tudnak orvost hívni beteg férjükhöz vagy feleségükhöz...

Páter József összekulcsolta kezét és így könyörgött: Édes Jézusom, térj be kegyelmeddel és áldásoddal hozzájuk is! Add, hogy ne csak eltűnjék és elszenvedjék Szűz Mária, Szent József, Szent Ferenc és a Te mindenekfölött álló szegénységedet, hanem ajándékozod meg őket a szegénység szent szellemével, hogy boldogok, elégedettek legyenek és megtalálják a tiszta lelkiismeretben rejtőző békét. Hiszen csak ez által lehetünk mindnyájan gazdagok és ünnepelhetünk karácsonyt lélekben és a szegénységben. Segíts, oh szentséges Jézusom, te aki gazdag voltál és szegény lettél, hogy mi a Te szegénységed által gazdagok lehessünk!

y t.

Kedves olvasóinknak Jézuska áldását, békéjét és boldogító kegyelmét kívánjuk karácsony ünnepére!

I. Boldogok a lelki szegények . . .

(Folytatás.)

A lelki szegénység erényének fokai.

A boldogság első forrását, a lelki szegénységet letárgyaltuk. Megérthettük, hogy a lelki szegényt nem köti, nem akadályozza semmi földi az Isten szolgálatában. Lelke fölötté áll minden mulandónak. Istennek és Istenben él teljes lényében.

Aki ezt földi életében eléri, az tökéletesen követi az Úr Jézust. Ha nem is művel csodákat, mégis szent a szó igaz értelmében.

Csakhowy könnyű ezt így leírni vagy elolvasni, de nehéz, sőt nagyon nehéz megvalósítani! Mennyi önlegyőzés, mennyi erőlködés, mennyi kemény akarás szükséges az elérésére! Csak a jó Isten segítségével szerezhetjük meg e lelki nagyságot. Isten kegyelme nélkül elméletben sem fogjuk fel, de vele el is juthatunk rá. „Mindent megtehetek — mondja Szt. Pál, — az által, aki engem megerősít”. És az állhatatosan törekvőket nem hagyja magukra az Úr, aki akarja, hogy mindnyájan tökéletesek legyünk!

De az is áll, hogy a tökéletes lelki szegénységig nagy és fáradtságos út vezet. Nem juthatunk el a nekiindulás után azonnal a tetőre. Közben fokozatok vannak. Ezeknek az ismerete is fontos, hogy tudjuk számontartani lelki előhaladásunkat. Serkentőleg hat reánk annak ismerete, mi van még előttünk a tökéletesség útján. Ezért fontos az erény fokait tudnunk.

Mielőtt azonban a fokok ismertetését megkezdeném, magáról az erényről kell egy rövid meghatározást adnom.

Az erényről általában

azt tanítják a lelkivezérek, hogy az *állandó készség a jónak véghezvitelére*. Állandó készségnek azért nevezzük, mert csak az bír valamilyen erényt, pl. a türelmet, aki mindig és mindenkor tudja gyakorolni, még a legváratlanabb és legnehezebb alkalmakban is. Aki egyes esetekben még kitör, türelmét veszti, az *nem érte el* a türelem erényét, hanem csak *törekszik* rá. A folytonos és állhatatos törekvés, az erénynek nagy igyekezettel való gyakorlása dacára is talán csak hosszú évek múltán sikerül az erényt elsajátítani. Sokat kell fáradni addig, míg szinte vérünkbe megy át és természetünké válik annak követése.

Arról mondhatjuk tehát, hogy valamely erényt megszerzett, aki azt minden körülmény között szemelőtt tartja és követi. Aki pedig még nem tudja így kivétel nélkül követni, arról csak a törekvést állapíthatjuk meg. Az egyes alkalmakkor végzett erényes cselekedeteket *erénygyakorlatoknak* nevezzük.

Minden erény célja az Isten szeretete! És minden tökéletesség alakult erény Isten tökéletes szeretetét jelenti. Isten tökéletes szeretete minden erényt magában foglal. Hacsak egy hiányzik is, már nem tökéletes. Ebből az következik, hogy az erények csak úgy lehetnek

önmagukban is tökéletesek, ha minden más erényt is tökéletesen magukban rejtenek. Az erények tehát a tökéletességi fokban egyesülnek és egyik a másikat egészíti ki. Nem lehet igazán és teljes fokban lelki szegény az, akiben nincs tökéletes hit, türelem, alázat, könyörület stb. Így érthető a lelkiélet mestereinek az az állítása, hogy aki egy erényt tökéletesen elsajátított, vagyis hősi fokban gyakorolt, az minden erénnyel ékes, az szent! Az Egyház a szenttéavatás megindításakor azt vizsgálja elsősorban: felfedezhető-e az illető életében valamelyik erénynek hősi vagyis tökéletességi fokban való gyakorlása. Ha megvan, kijelenti, hogy a szenttéavatásban ez eljárást folytatni kell, még ha csodáról eddig szó sem volt; míg ha hősi erényről nem lehet bizottságot szerezni, az eljárást letiltja!

Tehát minden erény az összesnek bírására vezet és tökéletes fokban szentté teszi! Ez az erények összetartozása.

Míg az erények fejlődési fokban vannak, addig meglehet egyik a másik nélkül. A fejlődési fok ugyanis még hiányt jelent a tökéletesség szempontjából, és így a hiányt bármelyik erény képviselheti. Pl. lehet valaki alázatosság nélkül is bőkezű a szegények iránt. Vagy lehet valaki erkölcsileg tiszta, de emellett tobzódhat a bosszúállásban! — Tökéletlenségeken át juthatunk előre! . . .

Minél alacsonyabb fokban bírja valaki az erényt, annál kevesebb mértékben van lelkében a többi erény is, annál több a hiba és fogyatkozás. És ahogyan halad előre, úgy kevesbednek a tévedések és botlások, ellenkezőleg annak mértékében növekszenek az erények.

Ez után a rövid és általános erényismertetés után most már lássuk a lelki szegénységben a fokozatokat.

A lelki szegénységtől távol áll az, aki a földi dolgokhoz ragaszkodik, miattuk Isten ellen vét. *Aki panaszkodik, zúgolódik, kesereg: mert nélkülöz, nincs állása, keresete, — mert mások lenézik, durván bánnak vele, megkárosítják, kihasználják, — mert ügyetlen, testi fogyatékosága van, nem szép, — mert megszólják, rágalmazták, érdemét, munkájának jutalmát mások élvezik, — mert lelkileg jóakarata dacára még gyarló, hibái vannak, — mert szellemileg gyenge, nehéz felfogású, az még a parancsok útján csetlik-botlik. Bűnök között, ha csak bocsánatosak között is, de mégis bűnök között vergődik. — Aki megaláztatáskor, még ha jogtalanul történik is, kifakad Isten ellen, becsmérő szavakat szór vélt ellenfeleire, Istentől elégtételt követel, az erénytől még messze kalandozik. Nem tud Istenben megnyugodni, emberektől vár elismerést, megbecsülést, ezért lelke még nem független, a hiúság kötele a földiekhez köti.*

Aki azonban a fent elsoroltakban és minden más változatában és lehetőségében az életnek, megőrzi fegyelmezettségét és Istenre hagyatkozó nyugalmát úgy, hogy *külsőleg, emberek előtt nincs egy zúgolódó, panaszkodó szava sem, az lelkileg szegény.*

Ennek az erénynek I-ső fokán

van. Bár az erényben ez az első lépcső, mégis mennyi erő, mennyi küzdelem, milyen edzett Istenre hagyatkozás ékíti máris a lelkét. Mindent eltűr, mindent elvisel, mindenről lemond kifakadás, zokszó nélkül. Ezen a fokon a lélek Isten előtt még panaszkodik, imái közben

még felzokog, elsirja az Úr lábai előtt: Atyám, miért hagytál el engem, de hozzáteszi, legyen meg a Te akaratod. Évekig tartó, napról-napra ismétlődő, kemény önlegyőzésen keresztül juthat el a tökéletesség kezdőfokára a lélek. Az idevezető úton sok-sok erénygyakorlat szükséges, hogy a lázongó, joggalanságot nehezen viselő lélek természetévé váljék az Istenben való megnyugvás és hogy lassankint beléssa és gyakorolja a mindenek felett való Isten-szeretetet. — Ez a szentek életének első szakasza.

Itt még a belső nyugtalanságból származhat kísértő öszlönzés a méltánytalanság és igazságtalanság érzése miatt, de annak győzni már nem enged az Istenhez ragaszkodó lélek.

II. Fokon

az áll, aki az élet minden baját, szenvedését, csapását, az emberek minden rosszaságát úgy el tudja viselni, hogy még *belsőleg* sem izgul és nyugtalankodik. Úgy átjárja egész lényét az Isten szeretetének egyedül boldogító átélése, hogy ebből származó békéjét semmi sem tudja felborítani. Mindig és mindenkor nyugodt, mert nincs más célja, mint Istent szeretni, Neki alázatos, imádó lélekkel szolgálni. Egyedül ez fontos, minden más mellékes!

Nem keresi ugyan a veszedelmeket és a lemondást igénylő bajokat — legalább a nagyobbakat nem, — de ha jönnek, Isten kezéből fogadja és nyugodtan, megelégedetten elviseli.

Ez már kiegyensúlyozott, a földtől teljesen elszakadt, egyedül Istennek élő, győzelmes lélek! . . . Mennyi itt az Istennek tetsző jó-cselekedet és mennyi az érdem! ?!

III. fokon

vagyis a tökéletesség és hősiesség fokán az áll, aki nemcsak külső-belső nyugalommal tudja elviselni a reászakadt bajokat, hanem őszinte igaz érzéssel *örülni* is tud nekik! Mélységesen átérzi, hogy a földön minden csak annyiban érték, amennyiben az Isten szeretetét szolgálja és gyarapítja és mert tudja, hogy minél tisztább szándékkal és nagyobb örömmel hoz valamit áldozatul az Isten oltárára, annál értékesebb, Isten előtt annál kedvesebb. És mivel nagyon szereti a jó Istent, mindenben és minden által az Ő kedvét keresi, örül tisztá, szent örömmel, ha Neki áldozatot hozhat. Ha jön az erény alkalmá, boldogan ragadja meg; ha nem jön, *még keresi is.*

Senkije, semmije nincs a földön, csak egyedül a jó Isten. Földit csak annyiban értékeli, amennyiben tőle az Isten ezt kívánja. Szereti családját, felebarátját, Istenét. Nem azért, mert kedvesek hozzá, megbecsülik, ez előtte nem jó tekintetbe, a személy minden jó és rossz tulajdonságával eltűnik előle, csak Istenét látja, akinek képmását viseli. Mindenkit egyformán szeret Istenért. Ha talán valakit mégis jobban szeret az átlag felett, az biztosan azok közül van, akik bántják, üldözik. Alkalmat nyújtanak neki Istenért valamit szenvedni . . . A földön van, de már az égben él! . . .

Nemcsak vallási téren igyekszik tökéletesen teljesíteni kötelességét, hanem állapotbeli elfoglaltságának terén is. Mindenütt és mindenhol. Ez a tökéletes lélek. Ez a Szent! Ennek megvalósítását látjuk a szentek életében. Ennek tükrében értjük egyes szentek

mondásait: Pl. Aquinói Szent Tamásnak megjelent az Úr Jézus és mondta: „Jól írtál rólam, Tamás! Mi jutalmat kívánsz tőlem?” „Semmi mást, — mondta Tamás — csak Téged Uram!” Keresztes Szent János az Úrnak hasonló kérdésére azt felelte: „Uram, szenvedni és megvetettni érted!” Szent Teréz pedig így fohászkodott: „Uram, vagy szenvedni engedj, vagy meghalni. Szenvedés nélkül nem bírom az életet”. Ebben a lelkiállapotban mondta Szent Pál: „Élek én, de már nem én, Krisztus él énbennem”. Itt már valóban tökéletes fokban van meg minden erény! . .

És ez az igazi boldogság! . .

Karácsonyi ajándéku végý ferences könyveket!

Sztalin édesanyja.

Egy édesanya nem lehet meg Isten nélkül! — Ez a mondás beigazolódott Sztalin, a véreskezű zsarnok édesanyja esetében is.

A gorii foltozóvarga özvegye az 1937. évben ismét a régi hittel fordult Isten felé. A tífisi kormányzósági palotában lévő két szobája tele volt szentképekkel. Szorgalmasan eljárt a Kaschwet-templomba. Órákig állt a főoltár Madonna képe előtt és imádkozott.

Georgia kommunistái körében természetesen nagy feltűnést keltett az öregasszony mély vallásossága és mindent elkövettek, hogy távoltartsák a templomtól, de hiába.

— Érzem, hogy nemsokára meghalok — mondta az öregasszony, — kérem kell Istent, hogy bocsásson meg... És talán az én Sossikomnak is meg fog bocsátani... (Sossiko=József, Sztalin keresztneve).

Hogy a botrányt elkerüljék, a hatóság bezáratta a templomot. Az öregasszonyt azonban ezzel sem lehetett megzavarni. Most a nyílt utcán, a templom előtt imádkozott tovább. Nyilvános hitvallása oly hatást gyakorolt a népre, hogy Beria, a kaukázusi helytartó jónak látta jelentést küldeni Sztalinnak. Sztalin erre száműzte édesanyját Goriba, a szülőfalujába.

A közeledő véget érző asszonyka itt is csak imádkozott és eljárt a templomba, amíg 1938 májusában tüdőgyulladással ágyba nem került. Fia utasítására visszazállították Tifliszbe, hogy jobb orvosi kezelésben részesülhessen, de már későn. Néhány nap múlva kilehelte lelkét. Halála előtt könyörgött, engedjenek hozzá papot, de fia telefonon keresztül elutasította kérését, mint ahogy megtagadta azt a kívánságát is, hogy egyházi szertartás keretében temessék és sírját keresztel jelöljék meg.

Isten az ő végtelen irgalmasságában bizonyára nem taszította el magától a szegény kis öregasszonyt, aki élete alkonyán oly bátran megvallotta hitét a kommunista pokolban.

Dunaföldvári karácsonyi pásztorjátékok.

A nép ajkáról összegyűjtötte P. Dr. Dám Ince O. F. M.

Személyek: Angyal (kettő is lehet), öregpásztor, II. pásztor, I. (kis-) pásztor.

Kellékek: A pásztorok lehetőleg hű öltözékben jelennek meg. Arcukon szakállal, bajusszal, oldalukon tarisznyával és kulaccsal, kezükben hosszú bottal. A tarisznyában kenyér, túró, sajt, piros alma, aszalt szilva és fanyelű bicska szokott lenni. Az öregpásztor-nak, hogy annál jobb alakja legyen, ősz bajusza és hosszú ősz szakálla, a hátán kifordított bundája, a fején báránybőrsapka van. A kispásztor és a II. pásztor barna vagy szőke bajuszt és szakállt hord. Az angyal fehér ruhában és a fején koronával viszi a betlehemet. Az utcán énekelve mennek házról-házra. A szembejövőket „Dicsértessék a Jézus Krisztus” köszöntéssel üdvözlik.

J á t é k.

I. rész. A pásztorok bemutatkozása.

Angyal (csenget a ház ajtaja előtt): Fényes csillag fényeskedjék, Jézus neve dicsértessék! Be szabad-e vinni a betlehemet? (*Be-megy, lehelyezi a betlehemet és énekel:*) Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, hogy Betlehembe sietve menve látsátok! — Istennek Fia, aki született jászolban, Ó leszen nektek Üdvözítőök valóban. (*Csenget és énekl:*) Glória!

Kispásztor (bejön): Dicsértessék a Jézus Krisztus! Aprós-töpörtyűspogácsás jóestét a házigazdának, hasonlóképpen a ház asszonyának! En hoztam a kis Jézuskának a legszebb aiándéket: túrot, sajtot és gomolyát, nagy tarisznya aszalt szilvát. Szívem üdvösségére többet nem hozhatok. Többit hozza Gazsi pajtás! (*Leül, kibontja tarisznyáját és eszik.*)

Angyal (csenget és énekl): Glória!

II. pásztor (bejön): Dicsértessék a Jézus Krisztus! Aprós-töpörtyűspogácsás jó estét a házigazdának, hasonlóképpen a ház asszonyának! Itt szolgálok én a betlehemi nyájnál. Jöhet is akárhány farkas... Itt az én fütykösöm, mind elriasztom. De azért én hoztam a kis Jézuskának a legszebb ajándéket: túrot, sajtot és gomolyát, kurtafarkú kis báránykát. Szívem üdvösségére többet nem hozhatok. Többit hozza az öregpajtás! (*Leül, kinyitja tarisznyáját és eszik.*)¹

¹ I. változat. Kispásztor: Aprós-töpörtyűspogácsás jóestét a házigazdának, hasonlóképpen a ház asszonyának! Messzi útról jöttem, igen elfáradtam. Mikor az ajtó küszöbén beléptem, kulacsomból egy korty bort ittam. Többit hozza Gazsi pajtás! — Angyal: Glória! — II. pásztor: Aprós-töpörtyűspogácsás jóestét a házigazdának, hasonlóképpen a ház asszonyának! Messzi útról jöttem, igen elfáradtam. Mikor az ajtó küszöbén beléptem, majd a fejem lágyát ütöttem be. Többit hozza az öreg!

II. változat. Kispásztor: Adjék az Isten jó estét! Angyali szót hallottam, úgy letszelűt fülemnek. Füttyentek mindjárt Labilon öcsémnek. (Füttyent és letelepszik.) — Angyal: Glória! — II. pásztor: Füttyentést hallottam, de nem tudom, mi az oka? Ha bejön Hejírás, lehet, hogy megmondja. Amint az öreg Jákobbal vonszoltam, tőle öt nyaklvest kaptam. (Kifelé:) De azért toppanj be, öreg!

Angyal (csenget és énekl): Glória!

Öregpásztor (bejön¹⁾): Dicsértessék a Jézus Krisztus! Aprós-töpörtüös-pogácsás jóestét kívánok a házigazdának, hasonlóképpen a ház asszonyának! Már én is itt vagyok. Farkasbőr bundámon sok lyukat mutatok, az éjtszaka rágták rajtam az éhes farkasok.

II. pásztor: Hol jártál, öreg, ilyen soká?

Öregpásztor: Hát, hét farkas meg hét medve nem kis bolondság ám, ha elálják az ember útját. Inkább vívtam volna egy akol birkával. Nem törődnek annyit bundám gallérjával. Szakadozott gallér (bundáját rázza) — hogy ez jut eszembe, — miért akadtál a farkasok körmébe? (A falatozó pásztorokat kémleli.) Ejnye még most látom csak... Ti ideben isztok-esztek, penészles szakállú öregapátokról meg is feledkeztek?

Kispásztor és II. pásztor: Lesz, öreg, lesz. Csacsi füle tormával, fülesbagoly nyárson sütve lesz a számodra!

Öregpásztor (fenyegetve): Megálljatok csak, megadjátok ennek a díját! Hátatokból vágok kilencujnyi szalonnát, bocskoromnak szíját! De azért mégis én hoztam a kis Jézuskának a legszebb ajándékot: aranyat, tömjént, mirhát, nagy tarisznya piros almát.

Kispásztor: Had' lám, öreg, rakd elő!

Öregpásztor (a szűr ujjában keresgél): Itt van a szűröm ujjában. Ejnye a kutya teringette, torongatta fáját! Szabó nem jól rakta, kőműves nem jól szabta, ács nem jól faragta, egy kis lyukat hagyott rajta, így mind kipotyogatta.

II. pásztor: Így, hát, öreg, nincs semmi.

Öregpásztor: Hát, bizony, nincs semmi. (Álmosan.) No, jertek, fekdjünk le a vetetlen ágyba! (A két pásztor összecsomagolja az ételt, a tarisznyába teszi és mindnyájan lefekszenek.)

II. rész. A betlehemes-játék.

1. jelenet. Az alvó pásztorok.

(A pásztorok alszanak. Az angyal meggyújtja a betlehem gyertyáját.)

Angyal (énekel): Hol vagytok, pásztorok? Talán biz' alusztok? Betlehembe kell menni, a kis Jézust imádni! Siessünk, ne késsünk, hogy még ezen éjjel oda érhessünk, mi Urunknak tiszteletet tehessünk.

Mind a három pásztor (fekve énekelnek): Kicsoda ez mi felettünk, oly nagyot kiált? Szívünk úgy megháborodék félelem miatt. Hallod, pajtás, angyal szól, angyal szól, és a világosságtól, lábunkra nem állhattunk, mind a földre rogytunk.

Angyal (csenget és énekel): Keljetek fel, pásztorok, pásztorok, örömet hirdetek, mert ma nektek született a ti Üdvözítőtok!

Kispásztor (az öregpásztorhoz): Kelj fel, öreg, kelj fel!

Öregpásztor (álmosan): Nem kell nekem tejfel.

II. pásztor: Kelj fel, öreg, mert jönnek a farkasok!

¹⁾ A II. változat szerint beesik az ajtón.

Öregpásztor : Miféle kókasok ?

II. pásztor : Kelj fel, öreg, mert rádvágok !

Öregpásztor : Inkább akkor felállok. (*Lassan tápászkodik.*) Hozzátok be öregapátok háromágú vasvilláját, támasszátok fel szeme pillanttyúját. (*A két fiatal pásztor fölemeli az öreget.*)

2. jelenet. Az álom elbeszélése.

Kispásztor (*a II. pásztorhoz*): Mit álmoddál, Gazsi pajtás ?

II. pásztor : Azt álmoddtam, hogy öreganyám akkora kolbászt töltött, hogy kilencvenkilencszer a nyakam köré tekerte ; az egyik végét én szopogattam, a másik végét meg a pulikutyák húzkodták a város végén.¹ (*Jót kacagnak.*)

Kispásztor (*az öregpásztorhoz*): Hát te, öreg, mit álmoddál ?²

(Öregpásztor hűmmög, mutatoujjával a homlokához bök, felnéz az égre, nagyokat sóhajt, majd fejét szóltlanul a tenyerébe hajtja.)

II. pásztor : Mi a bajod, öregapám ?

Öregpásztor (*sokatmondó arccal*): Hej, öcséim, nagy dolog ! (*Fejét bólogatja.*)

Kispásztor és II. pásztor : Halljuk, halljuk, mondja csak !

Öregpásztor : Angyalt láttam álmomban és e szókat hallottam : Akit ígért az Írás, megjött már a Messiás. Megszületett az Üdvözítő, az Úr Krisztus, Dávid városában, Betlehemben.

Kispásztor és II. pásztor : Csoda, csoda, ég csodája !

Öregpásztor : Föl, pajtások, menjünk hát, lássuk az égi csodát !

Mind : Föl, pajtások, menjünk hát, lássuk az égi csodát ! (*Közben indulnak is: körbejárnak.*)

3. jelenet. A kis Jézus keresése.

Mind (*körbejárnak és énekelnek*): Pásztorok, pásztorok, örvendezve sietnek Jézushoz Betlehembe. Köszöntést mondanak a Kisdednek, ki váltságot hozott az embernek. — Angyalok szózata minket is hív. Hallja meg ezt tehát minden hű szív. A kisded Jézuskát mi is áldjuk, mint a hív pásztorok, magasztaljuk. (*A betlehem felé fordulva egysorban megállnak.*)

4. jelenet. A kis Jézus imádása.³

I. pásztor (*a betlehem elé térdel*): Túrót, sajtot, aszalt szilvát adok, Messiás, neked ! Ó, szép Jézus, az én szívem egyedül téged szeret ! (*Letészi az ajándékot és helyére megy.*)

II. pásztor (*a betlehem elé térdel*): Tejet, sajtot, gomolyát, kisdarabka sonkácskát hoztam Neked, Jézuska. (*Letészi ajándékát és helyére megy.*)

Öregpásztor (*a betlehem előtt féltérdre borul*): Édes kis Jézuskám, kit oly régen vártunk, hálát adunk Néked, hogy Reád találtunk ! Kilencven év után nincsen kérésem más : bocsásd föl szolgálodat egedbe, Messiás ! (*Fejét meghajtja.*)

¹ Valamelyik faluvégi utcát is megnevezik — ² Rekonstrukció, az esellen és izléstelen kifejezések elhagyásával. — ³ Torz foszlányokból készült rekonstrukció.

Mind (*térdénállva éneklük*): Fel nagy öröme, ma született, aki után a Föld epedett. Mária karján égi a Lény, isteni Kisdéd Szűznek ölen. Egyszerű pásztor, jöjj közelebb, nézd a te édes Istenedet. — Nem ragyogó fény közt nyugoszik, bársonyos ágya nincs neki itt. Csak ez a szalma, koldusi hely, rá meleget a marha lehel. Egyszerű pásztor, térdeden állj, mert ez az égi s földi Király! (*Az angyal a betlehem gyertyáját eloltja.*)

III. rész. Búcsúzás a ház lakóitól. Ajándék-kérés.

Mind (*körbejárnak és éneklük*): Csordapásztorok midőn Betlehembe' csordát őriznek éjjel a mezőbe. Isten angyali jövének feléjük, nagy félelemmel telik meg ő szívük. — (*Vidáman:*) János, Palkó, Bence, István, juhászok és gulyások, zárjátok el a taplókat jó szaporán, bojtárok. Siessetek tarisznyába túrót, sajtot rakni, ha még máma el akartok Betlehembe jutni. Ha a gazda jó volna, pásztoroknak hurkát, kolbászt adhatna, adhatna. É, e, e, pásztoroknak hurka, kolbász elkelve! Ó, ó, ó, háromesztendős korszó. Ez minálunk nagyon jó!

Öregpásztor (*belekiált az éneklésbe*): A hordódongákat ne tegyék a tűzre, bármilyen eset lesz a fatüzelőre.

Mind (*énekelnek*): Tele a hordó borral, hatvanakós csapra ütve, nekünk is csak jut belőle.

II. pásztor (*belekiált*): Hallom, hogy a háziasszony a pénzeszacskót csörgeti, a pásztoroknak egypár bankót akar adni!

Mind (*énekelnek*): Jó helyre jöttünk szállásra, nem adnak egy-két sonkára, a töpörtyűs pogácsára. Öttel-hattal beelégszünk mindnyájan. Sej, ripszom, recece, felugrunk a tűzhelyre. Megekszük a java húst, a csontot meg eldobjuk. (*Mintha kifelé mennének:*) Sej, ripszom, hop, hop, hop . . . (*visszafordulnak:*) megforduljunk, dáj, dáj, dáj!

(*Az ajándékot átveszik, az angyal fogja a betlehemet s énekelve indulnak kifelé:*) Elindulának és el is jutának, szent hajlékába jó'szakát mondának.

(*Az ajtón kívül beköszönnek:*) Isten áldja meg a házigazdát, ökrét, szamarát meg a legszebb lányát!

(*A következő házig karácsonyi énekeket zengenek.*)

A Kapisztránói Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány jámbor életű tagjai.

Összeállította P. Kaizer Nándor O. F. M.

I. Budán a Vízivárosban :

Petrovics Jeromos atya. Ifjú áldozári szíve lángolóan szeretete az elhagyatott pestises betegeket, azért előljárónak engedélyével a Gellért-hegy alján levő pestises kórházba sietett. Itt nemcsak a szentségeket szolgálta ki a betegeknek, hanem ápolta, erősítette és vigasztalta is őket. Végre maga is megkapta a betegséget, amely 1710. május 31-én kioltotta ifjú életét, de nem önfeláldozó emlékét.

Fehérváry András atya. Öt évig volt a *Szentföldnek buzgó hittérítője*. Amint onnan sok veszedelem és viszontagság közt visszazaérkezett Magyarországra, a budai zárda főnökhelyettese lett és a főnök távollétében nagyon ügyesen kormányozta a kolostori család tagjait, úgy hogy gyermeki szeretettel csüngtek rajta. Egyszerre csak tüdővészbe esett. Betegsége ötödik napra végzetessé vált. Látva ezt, a haldoklók szentségeit kérte. Ezeknek a fölvétele után az ágya előtt térdelő testvéreitől bocsánatot kért, ha netalán valakit megsértett volna és a kezében levő kereszttel megáldotta őket. Azután megcsókolta a feszületet és visszaadta lelkét Teremtőjének, 1732. május 30-án.

Richter Gergely atya. Fáradhatatlan volt az emberek lelküdvének előmozdításában. A napnak legnagyobb részét a gyóntatószékben töltötte, amelyet százával vettek körül a bűnbánó lelkek. Mikor a pestis kitört, keresztet fűggesztett mellére és apostolként körüljárta a várost, hogy bűnbánatra indítsa a lakosságot. Éjjelnappal, étlen-szomjan kereste föl a szegény betegeket, vigasztalta, bátorította, gyóntatta és a boldog kimúlásra készítette elő őket. Végre maga is áldozata lett a fertőző betegségnek. Bűneit, amelyeket egy papírszeletre írva mindig magával hordott, meggyónta és utána 1739. április 26-án meghalt.

Berger Vitál testvér. Bécsben született. Áhítata, alázatossága és szelidsége csodaszámba megy. Testét szigorú böjttel sanyargatta. Ágya egy nagy fakereszt volt; ezen aludt kitárt karokkal. Meghalt 1741. december 23-án.

Mlinarich András testvér. Csodálatos engedelmsége, testvéri szeretete, mély alázatossága és nagy önmegtagadása által tűnt ki. 20 évi szerzetessége alatt csak kenyérrel és vízzel táplálkozott. Napi munkája után a házikápolnába vonult, ahol buzgó imádságba mélyedt. Meghalt 1754. június 20-án.

Zeidler Dániel atya. Híres orgonista volt. Alázatos szívű és egyeneslelkű szerzetesnek ismerték.

Pavich Imre atya. Budán jómódú és vallásos szülőktől született. Tanulmányainak elvégzése után belépett a rendbe. Jámborsága, alázatossága, engedelmsége és tudományossága csakhamar

kiérdemelte előjáróinak és társainak szeretetét. Pappászentelése után sok éven át működött Budán a rendi általános papnevelőben mint teológiai tanár. Latin és illy nyelven több művet adott ki; a többi közt a Kapisztránói Szt. Jánosról nev. rendtartománynak történetét. Ez ma is alapforrásul szolgál. Az mondják kortársai, hogy 1761. november 8-án bőjtölt, és amikor aludni tért, álmában megjelent neki Krisztus és ezt mondotta: „Nem elég, hogy te e falak közt szenvedj, hanem ezeken kívül is fogsz szenvedni”. Ez teljesült is, mert előjárói két ízben küldötték télnek idején a bulgár ferences provinciába, hogy annak Bulgáriában és Romániában fekvő zárdáit felülvizsgálja. Az úton sokat nélkülözött és szenvedett. Meghalt 1780. április 15-én.

Az érsekújvári ferences rendház 2 zászló és virágdíszben fogadta a bevonuló magyar honvédeket.

Lugerth Kvirin testvér. Több éven át *Jeruzsálemben tartózkodott és fáradozott az ottani szentélyek körül.* Itt sokféle betegség gyötörte, de ezeket a legnagyobb türelemmel és Isten szent akaratán megnyugodva viselte el. Mikor azonban látta, hogy ily állapotban a Szentföldnek nem lehet hasznára, előjáróinak engedélyével visszajött Budapestre. Itt a Vízivárosban néhány nap múlva 1785. október 7-én befejezte földi életét és a mennyei Jeruzsálembé költözött. Ő az utolsó, aki a vízivárosi zárdában meghalt.

II. Budán, a Margit-körúton:

Petrovics Miklós atya. A ferences posztógyár vezetője. Nemcsak külsőleg, hanem bensőleg is igazi szerzetes. Meghalt 1797. április 1-én.

Spaich László atya. Nyug. teológiai tanár, nyug. tartományfőnök, tartománytanácsos. Tudományával és jámborságával testvéreinek nagybecsülesét és szeretetét kivívta magának. Meghalt 1799. január 5-én.

Izenring József testvér. Buzgóságáról és szerzetesi hűségéről ismeretes. Meghalt 1799. február 3-án.

Puberle Terencián atya. Nyugalmazott tartományi litkár, teológiai tanár. Jámbor életű és híres hitszónok. Több kiadott és írott műve az itteni könyvtárban található.

Jakossich József atya. Igazi szerzetesi lélek. Gimnáziumi tanulmányait Gyöngyösön a jezsuita atyáknál végezte, felsőbb iskoláit Budán és Rómában. Budai fiú levén, beszélt a magyar, német és horvát nyelvet; az olaszt Rómában sajátította el. Működött mint teológiai tanár, két ízben mint rendi tanácsos, harmadik ízben mint tartományfőnök. Ezekon kívül más tisztségeket is viselt. Volt az esztergomi főegyházmegyének szentszéki ülnöke, Millasin székesfehérvári püspöknek hat éven át gyóntatója és tanácsadója, úgyszintén Niczky Kristóf grófnak és nejének a gyóntatója, fiainak

A fülkei ferences rendházat és templomot is magyar zászló ékesítette, mikor a magyar hadsereg megérkezett.

pedig hittanára; a vízivárosi illyr plébániának utolsó és a budamargitkörüti plébániának első ferences plébánosa. A politikában sem volt utolsó. Nagy és előkelő kül- és belföldi összeköttetései révén a budai könyvtárat számos kézirattal bővítette. Úgy a szerzetesek, mint a világiak nagyrabecsülték. Meghalt 1804. február 13-án.

Puchner József atya. Jámbor, alázatos és buzgó szerzetes. Működött mint házfőnök és plébános, mint rendi tanácsos és tartományi főnök. Az erzsébeti apácáknak pedig 25 éven át volt gyóntatója. Kiadott művei: Szent István ünnepén a várbán tartott szentbeszéde és az esküről szóló füzet. Meghalt 1824. szeptember 25-én.

Dvorzsák Benedek atya. Jámbor és példás szerzetes.

Katancsich Péter atya. Igazi szerzetes, az imádságot a tudománnyal mindenkor össze tudta egyeztetni. Az utcára csak akkor lépett, amikor azt hivatalos teendői megkívánták sőt, ha csak kötelessége nem kívánta, még a szobáját sem hagyta el. Mikor ennek káros voltára figyelmeztették, hamarosan kinyitotta szobaaajtóját, néhány szippantás levegőt vett, becsukta az ajtót és tovább dolgozott.

zott. Működött mint tartományi őr és egyetemi tanár a pest egyetemen, ahol a régiség- és az éremtant adta elő. Ő ugyanis a szabadművészeteknek és a bölcseletnek doktora volt. Művei közül megjelent 11 nyomtatásban, a többi megvan kéziratban. Élt 75. életévét és meghalt 1825. május 23-án.

Csevapovich Gergely atya. A szabadművészeteknek és bölcseletnek doktora, nyug. teológiai tanár, két ízben tartományfőnök. Nemcsak tudományáról volt híres, hanem szigorú szerzetesi életéről is. Kiadott két nagyobb és több kisebb művet.

Schmidt Antal atya. Jámbor, buzgó és alázatos lélek. A gyermekeket nagyon szerette. 21 éven át volt buzgó hitoktatójuk a buda-

Árpád-házi Szt. Erzsébet világ-hírű templomában pihennek II. Rákóczy Ferenc hamvai.

margit-körúti iskolában. Ferdinánd főhercegnek három gyermekét is ő oktatta hittanra. Meghalt 81 éves korában, 1837. február 10-én.

Lattyák Ferdinánd atya. Helyettes házfőnök és segédlelkész. A reábizott dolgok végzésében fáradhatatlan volt, szerzetes testvéreivel szemben alázatos, türelmes és előzékeny. A Flórián-kórházban fekvő ragályos betegekkel szolgálatkész, nyájas és szeretetteljes. A budai vár ostromlása alatt, megvetve a záporként hulló ágyugolyókat, sőt magát a halált, fölkereste a betegeket és temette a halottakat. Végre maga is megkapta a ragályos betegséget, amely 1849. december 10-én véget vetett életének.

Janotyik Anzelm atya. Rózsashegyen született. Igazi buzgó, alázatos és előzékeny szerzetes volt. Nemcsak szerzetestársai becsülték nagyra, hanem a világi hívek is. 1846-ban a Szentföldre ment, ahol csakhamar a Szentsír zárdának elöljárója lett. 1848-ban

betegsége miatt el kellett hagynia a Szentföldet. Amikor vissza-
érkezett Budára, előjárói itt hagyták kápláni minőségben. Itt fejezte
be a jó atya földi életét 1850. március 18-án 39 éves korában.

Mahacsek Dániel testvér. Szigorú és mindenben pontosságot
gyakorló szerzetes. Mestersége asztalos, fog'alkozása sekrestyés volt.
1849-ben, amikor a várból iderepülő tüzes golyó felgyújtotta a
templomtetőt, nem törődve a hulló ágyúgolyókkal, felment a tetőzetre
és eloltotta a tüzet, mielőtt nagyobb kárt okozhatot volna. Meghalt
1895. szeptember 21-én.

Dvorzsák János atya. Theológiai tanár, rendi tanácsos, több
rendi tartománynak felülvizsgálója. Igazságszerető, megértő és jámbor
szerzetes. A jelen sorok írója személyesen ismerte, sőt tanít-
ványa és betegsége alatt házfőnöke volt. Haldokló ágyánál az egész
rendi család egybevált és elimádkozta a haldoklók imáját. Már
lávozni akartunk, amikor haláltusájából magához tért és e szavakat
mondotta: „Nagyon szép volt, csak folytassák”. Amikor pedig a halál-
verejték lecsurgott arcáról, mintha kannából öntözték volna, az orvos
oda szólt nekem, írónak, legyen szíves zsebkendőket adni, hogy
arcát letöröljük, én valami hat darabot vettem elő, hogy annál
könnyebben felfogjuk a verejtéket. Mikor a haldokló ezt észrevette,
hangosan azt mondta nekem: „Mire való ez a pazarlás; maga
egész életén át mindig pazarló volt”. Erre én, hogy megnyugtassam
ezeket mondtam: „Isten még pazarlóbb az ő kegyelmeivel velünk
szemben”. Ő erre halkán azt felelte: „Igen, igen, Isten még pazar-
lóbb”. És mély elmélkedésbe merült. Ez október 17-én délután 5 és
6 óra között történt. Másnap 1904. október 18-án d. e. 10 órakor
visszaadta lelkét Teremtőjének.

Tamás Alajos atya. Sok éven át volt ennek a rendtartomány-
nak főnöke. Mint tartományi őr és rendi tanácsos is működött és
több rendi tartományt felülvizsgált. A magyarországi ferencesek
reformálását ékesszólásával és apostoli buzgóságával iparkodott
keresztülvinni, vagy ahol megvolt, megerősíteni. A konstitúciók
szigorú betartását mindenütt sürgette. Ő maga is mindenben jó pél-
dát mutatott. A karimáról még betegségében sem maradt el. Ha'ála-
nanián is, amikor már alig bírt magával, megjelent a reggeli elmél-
kedésen, részt vett a karimán és meg is misézett. Utána azonban
már vezetni kellett őt, mivel már nem tudott menni. Este felé át-
vitték az Irgalmasok kórházába. Itt halt meg 1932. november 8-án
éjjel észrevétlenül. Rengeteg néptömeg vett részt temetésén.

Amberger Gyula atya. Volt tartományi főnök és utoljára radnai
házfőnök; mint ilyen többféle betegségbe esett, ezek ellen orvossá-
got keresett a budapesti orvosi karnál. Sajnos, kínos betegségei,
amelyeket igazán nagy türelemmel viselt el, 1900. november 17-én
kioltották életét. Máriaradnán temették el. Jószívű, egyeneslelkű,
bölcse gondolkodó és élesen előrelátó, jámbor szerzetes volt. Amit
nekem, e sorok írójának, fiatal koromban mondott, hajszálig betel-
jesedett.

(Folyt. köv.)

A Szentírás és a szenthagyomány.

Írta: Szabados Anzelm O. F. M.

Van szenthagyomány.

Az ősszülöktől kezdődőleg mind a mai napig a hagyomány — a legkönnyebb út, amelyen a tanításokat, a szellemi eszméket és törekvéseket és a lélesített intézményeket nemzedékről-nemzedékre szent örökségképpen származtatják tovább.

Az ókor népeinél számos hagyományt ismer a tudományos világ. Ez meg volt a vallás terén a választott nép kebelében is. Judás apostol levelében olvassuk, hogy Mihály főangyal az ördöggel vitatkozik Mózes teste fölött. A zsidó hagyomány szerint ugyanis Mózes az angyalok temették el — ember számára ismeretlen hegyen, nehogy a bálványimádásra hajló nép vezérük holttestét bálványként imádják és tisztelje. Ez csak egy példa a sok közül.

És képzeljük bele magunkat a közvetlenül Jézus Krisztus utáni időkbe.

Az apostolok az akkor ismert világot bejárták és széltében-hosszában hirdették az Evangéliumot minden népnek. Meggyőződésüket és lelkivilágukat Szent Pál gyönyörűen cselelti.

Igy Jézus szent nevének segítségül hívását említi a rómaiakhoz írt levelében. De hogyan ismerik meg és hívják segítségül azt, akiben nem hisznek? S hogy *higgyenek* abban, akit nem *hallottak*? S hogy *halljanak*, ha nincsenek, akik *hirdessenek*? S hogyan hirdessék, ha csak nem küldetnek; amiképp meg van írva: Mily gyönyörűségesek azok lábai, akik hirdetik a békét, hirdetik a jókat». (10, 14—15.)

És ha végig olvassuk az újszövetségi Szentírást, főleg az apostoli levelekben számtalan helyet találunk, ahol a «tanítás»-ról, az «ige szolgálatáról», a hit titkainak «közléséről» vannak kijelentések.

Mert mi volt előbb, a Szentírás újszövetségi könyvei-e, vagy pedig a tanítás?

Mindenkinek elfogulatlanul be kell ismernie, hogy már majd két évti-

zed is eltelt, amíg csak egyetlen újszövetségi szentírási könyvet írtak volna.

A legkésőbb meghalt szeretett tanítvány: Szent János evangéliumos lekercesinek kísérőjeül írja meg első majd hasonló céltalal a másik két levelét is. És a II. levelét így fejezi be: «Még több írni valóm volna nektek, de nem akarlam papíroson tintával, mert reménylem, hogy eljutok hozzátok, hogy szemlől-szembe *beszélhetek* veletek, hogy örömtők teljes legyen». Azaz majd élőszóval mondja el a közlendőket, mert így igazán «élő» tanítás lesz és nem a holt betű közlése.

És ki állíthatja, hogy minden meg van írva Jézusról, cselekedeteiről és tanításáról? Íme halljátok: «Még sok egyéb jelet is cselekvék ugyan Jézus az ő tanítványai láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben». (Ján. 21, 30.) Szent János ap. könyvének befejezésében így ír: «Van még sok egyéb, amit Jézus cselekedett, amelyeket, ha egyenkint mind megírnának, azt vélem — mondja írói nagytással — maga a világ se tudná befogadni a könyveket, amelyeket írni kellene. Pedig ő ismerte mind az előző három evangéliumot és részben azért írta a magáét, hogy pótolja és kiegészítse a 3 előzőt. És még annyit nem talál leírva, amennyinek kifejezésére nagyon megnyomta a tollat, hogy így szinte ráirányítsa figyelmünket Jézusnak a fellámasítása utáni időszakára is, amikor is «élve megmutatta magát sok bizonyosságban megjelenvén nekik negyven napon át és *beszélvén* nekik Isten országáról» (Ap. csel. 1, 3.), holott erről semmi írásunk nincs.

Az apostolok tehát a Szentlélek «eligazítása» mellett hirdették az örömhírt és követelték, hogy a hívek szigorúan ragaszkodjanak az ő tanításukhoz: «Amiképp tehát megkaplátok az Úr Jézus Krisztus, — írja Szent Pál a kolosszabeli híveihez — *akképp eljete* is benne és épüljete *föléje*».

erősödjetek meg a hitben, ahogyan tanultátok és legyen bőséges háladástok benne». (2. 6.). Majd pedig Elezus püspökéhez, szeretett Timóteusához így ír: «Tartsd magad tőlem hallott egészséges igék mindegyéhez, *hittel s szerelettel* Krisztus Jézusban, őrizd meg a reád bízott szép kincset a Szentlélek által, aki bennünk lakozik» (II. 1, 13.), és megparancsolja neki, hogy «amit tőlem számos tanú bizonyásgátétele kíséretében hallottál, bízd hűséges, mások tanítására is alkalmas emberekre». (II., 2, 2.)

Egyben óva inti a tesszalónikaikat: «Urunk, Jézus Krisztus nevében pedig meg hagyjuk nektek, testvérek, hogy húzódjatok vissza minden olyan

lestvértől, aki rendetlenül és *nem asszerint a hagyomány szerint* él, amelyet tőlünk kapott». (II. 3, 6.). És ezt megelőzően erre buzdítja őket: «legyetek állhatatosak és tartásatok erősen a hagyományokat, amelyeket akár élőszóval, akár levelünk útján tanultatok». (II. 2, 14.)

Ezekből és még sok idevonatkozó idézélből — legfőképpen Tesszalónikaikhoz írt két levélből, amelyeket Schütz professzor a «hagyomány Evangéliumának» nevez, meggyőződhetünk, hogy a Szentírásen kívül, sőt anélkül is az isteni tanítás nemcsak terjedt, de meghozta gyönyörűségeit — vérrózsás gyümölcseit is.

(Folyt. köv.)

A magyar betlehemesek.

A magyar katolikus népelet ápolását, elmélyítését célozza a magyar betlehemesek mozgalma azáltal, hogy igyekszik föleleveníteni a régi magyar karácsonyi hagyományokat, a betlehemi jászolt ismét odaállítani a karácsonyfák alá s ezen gondolat révén a karácsonyfát és a karácsony szent ünnepét a maga eredeti jelentésében megülni és megszentelni.

1936. óta a *bellehemes pályázat* kiírása, a *papír betlehem* terjesztése, a Városmajori kultúrházban megrendezett *bellehemes kiállítás*, a «Betlehem» c. időszakos lap kiadása és a Szent Gellért-szobor aljában felállított hatalmas *Mindenki Betleheme* már igen sok magyar lélek figyelmét fölkellette a mozgalom iránt és sok ezer keresztény család szentélyében odavarázsolták ismét Krisztus Urunk szent ünnepén a betlehemi jászolt a karácsonyfa mellé.

A mozgalom az *Emericana* Művészete keretében tevékenykedve, kiadta reguláját. Ebből megtudjuk, hogy nyolc szakosztály látja el a munkát. A *tudakozó és ügyvezető iroda* művészi kérdésekben szolgál felvilágosítással, művészi munkalehetőségek után jár, munkaalkalmakat keres és a beérkezett művészek felkarolása mellett főként a fiatal tehetséges művészek számyrakelését segíti elő. A *propaganda és szervezési osztály* felvilágosításokat ad, végzi a tagtoborozást, valamint azon fáradozik, hogy úgy a templomok, mint a családok szép és művészi szempontból kifogástalan betlehemek fölállításával ünnepeljék a karácsonyt. A *Szentföldi Múzeum* mozgalomunk tagjainak lehetőségét ad a szentföld kultuszának elmélyítésére. A *könyvtár* a karácsony ünnepkörére vonatkozó irodalmat gyűjti össze. A *Bellehemes műhely* összegyűjti mindazokat a képzőművészeket, akik vallásos lelkületüket beleöntve az alkotásaikba, képesek és hivatottak arra, hogy az egyes templomok közönsége szellemének és a templomok tájának is legjobban megfelelő művészi szent jászolt adjanak. A magáncsaládok betlehemeinek tervezéséről és kiviteléről is ez a képzőművészi kör gondoskodik. A *Hagyomány-gyűjtemény* végzi hazánk területén a betlehemes gondolattal kapcsolatos néphagyományok gyűjtését. (Kérjük a folyóirat olvasóit, hogy akik ilyen hagyományokról tudnak, azt a központtal, Budapest IV. Bástya-u. 11. közölni szíveskedjenek.). Az *írók köré* tömöríti mindazokat az írókat és költőket, akik a karácsony ünnepkörét olyan olvasmányokkal, költeményekkel és

drámai művekkel látják el, amelyek e szent idő hangulatába illenek s a karácsony idejében rendezett ünnepségek tárgysorozatába felvehetők. A *Karácsonyi élet* címen olyan intézményt állított fel a mozgalom, amely a színészvilág, előadó és zeneművészek katolikus tagjait gyűjti össze, akik hivatottak arra, hogy a karácsonyi misztériumok és a karácsonyi népszínhátékok olyan életet adjanak, ami a régi szent hagyományoknak megfelelel. Főleg ezen csoport munkájára hívjuk fel olvasóink figyelmét, mert az érdeklődők *adventi és karácsonyi estékre megfelelő programmot* kaphatnak itt. Olyan összeállításban, ami a karácsonyi szent ünnepkörnek valóban megfelelel.

Ezen magasztos és szent célokat szolgáló mozgalom tagjával fölvehető mindenki, aki a betlehemes mozgalmat helyeselve tagul jelentkezik. Rendes tagnak havi 20 fillér, pártoló tagnak havi 10 fillér hozzájárulást kell fizetnie. A hozzájárulás fejében megkapják a tagok a mozgalom hivatalos közlönyét és egy csekély kis betlehemes vonatkozású ajándékot. Mindenkit szeretettel hívunk körünkbe. Azt akarjuk, hogy a kis Jézus szent jászola ismét a maga egyszerűen nemes főségében hirdesse a megváltás gondolatát. Az idén azt tervezzük, hogy a Mindenki Bellehemét a Sziklakápolna környékén fogjuk felállítani. A tavalyi figurákat továbbiakkal kiegészítjük. Mindenki figyelmét felhívjuk erre.

Jelszavunk: *Bellehemet a karácsonyja alá!* A maga eredetiségében és szent jelentésében ünnepeljünk a karácsony ünnepén!

Dr. Kalmár János.

Meg kell tanulni.

Amerikában történt. Egy ferences atyához betoppant egy indián valami üzleti ügyben és látván az asztalon fekvő Szentírást, így szólt:

— Mondj nekem is valami jót könyvedből.

A Páter éppen Szent Jakab levelét tanulmányozta. Készségesen eleget tett óhajának és felolvasta ezt a mondatot: „Aki nyelvvel nem vétkezik, az igaz ember.”

— Mára elég — mondta az indián s dolgát végezve, távozott.

A ferences atya várta, hogy másnap újra eljön, de hiába. Teltek a napok, míg végre egy fél év múlva összetalálkozott vele

— Hát te miért nem jöttél többé hozzám? — kérdezte szemrehányóan. — Még nagyon sok jót mondhattam volna neked könyvemből.

— Atyám, — felelte az indián komolyan — hogy jöhöttem volna el, mikor még mindig nem tanultam meg jól az első leckét!

Hányan sohasem gondolnak arra, hogy az erények leckéit nemcsak meghallgatni, hanem következetesen gyakorolni is kell! Így aztán egész életükben sem tanulják meg nyelvüket fékezését. Pedig de sok bűnt, keserűséget, könnyet zúdítanak vele a világra!

Ki engedjen?

Egy társaságban fölvetették a gondolatot, kinek kell engednie a házastársak közül, ha valami nézeteltérésbe keverednek. Legtöbben úgy vélekedtek, hogy az asszonynak, s akadtak olyanok is, akik rosszmájúan hozzáfűzték: az asszonynak rendszerint úgy sincs igaza.

— És ön, mi az ön véleménye? — kérdezték a galambősz háziasszonyt, aki három lányát adta férjhez és két fiát háziasította meg.

— Az én nézetem szerint — hangzott a felelet — mindig az a házafél enged, aki értelmesebb, szeretőbb és vallásosabb!

Csongrádon Szent Ferenc Atyánk ünnepét boldogan ültük meg.

Október hó 4-én virágdíszben pompázott a gyertyafényben ragyogott Szent Ferenc Atyánk szobra. Reggel 7 órakor volt énekes szent mise Szent Ferenc Atyánk tiszteletére. Alatta a rendi testvérek a szent áldozáshoz járultak.

A szentmise után volt a fogadalom letétel, amelyen 18 testvér fogadott szigorú tartó hűséget Isten előtt a Szepőtelen Szűz, Szent Ferenc Atyánk és minden Szentek tiszteletére. Ezeket az Istenről vezérelt lelkeket áthatotta az égiek után vágyódó szeretet és mindannyi arcán ott honolt az édes izgalomság, amikor ajkuk elrebegette a szent fogadalom szavait. Fáradságot nem ismerő jó rendi igazgatónk, *P. Kecely Mészáros Albert* komoly beszédében eléjük tárta a szent fogadalom pontos betartásának módjait és annak fontosságát olyan meggyőzően, hogy mindnyájan csak épülni és tanulni tudunk belőle. Te Deummal végződött ez a gyönyörű szép ünnepély és mindnyájan egy édes emlékkal a lelkünkben távoztunk a templomból. Az új rendi község lelkesen igyekszik a környéken is megismertetni a terciárius szellemet.

Mária nővér.

A bridgeporti (U. S. A.) harmadik-rendi testvérek.

Bredgeporton szépen virágozó harmadikrendi községet találtam. Tagjai mind magyarok, a legtöbbje még itt Magyarországon öltözött be Szent Ferenc harmadikrendjébe; ezek az idősebb régi tagok, akik már mind fogadalmassok is.

Gyűléseiket mindig a templomban tartják minden hónap III. vasárnapján. Igazgatójuk egy magyar világi kaplan, de attól kezdve, hogy az eucharisztikus kongresszusra hazaérkezett magyar plébános helyettesítésére kiérkeztem, nagy volt az öröm a bridgeporti testvérek között. Örültek, hogy félévig köztük fog tartózkodni egy magyar ferencrendi pap. Gyűléseik vezetésére mindig engem kértek fel, ilyenkor szép számu hívősereg is bentmaradt a templomban a litánia után.

Plébánosuk büszkén emlegeti ezeket a jó testvéreket, akik Magyarországon is közismert buzgóságukat átvitték Bridgeportra is. Tőlük tanul a nép magyar imádságokat és magyarul helyesen imádkozni. Vallásos buzgóság is, de a magyar összetartozás szent érzése is össze hozza őket a templomba minden ünnep és vasárnap előtti estén, úgyszintén egész május, június és október havában minden este elimádkozzák a rózsafüzért és régi szép magyar énekeket énekelnek. Ennek kettős jelentőségét látom: Ezek a kedves magyarok örülnek és boldogok, ha összegyűlhetnek és egy kis magyar hangulatot teremthetnek maguk körül. Boldogok, ha a régi szent hazájuk nyelvén elénekelheti a régi szép magyar énekeiket úgy, mint otthon régen Abaujban, vagy Szabolcs megyében abban a templomban, amelyben keresztelték őket, amelybe atyáik és anyaiak is jártak imádkozni. A másik jelentősége az, hogy a magyarul nem tudó, vagy már magyarul nehezen beszélő magyar ifjúság is szívesen hallgatja a terciáriusok egyöntetű lelkes szép imáit és énekeit. Ezzel valóságos magyar propaganda munkát végeznek. Van is abban valami megható ott a tengerentúli idegenben hallani és látni egy odavarázsolat kedves magyar templomi közönséget, egy egészen megtelt templomot, ahol magyar imádság és magyar ének száll az Egek Urához.

Sajnálatos az, hogy csak a katolikus magyar templomokban lehet találni nagyobb magyar tömeget, a protestánsok éppen úgy elhanyagolják templomaikat ott, mint itthon Magyarországon. Így náluk nincs is meg ez a magyar, imádságos tömeghangulat, pedig Bridgeporton két magyar ref. templom is van.

A magyar terciárius testvérek ezen esti összegyűlékezése és imádsága a magyar templomban az egész Bridgeporton ismeretes. Dicsérik érte őket és ezért büszke a bridgeporti plébános az ő terciárius hiveire.

P. Szolán O. F. M.

Karácsonyfa alá állítható papírbethlehem kapható nálunk. Ara 30 fillér!

Minden terciárius asztalán ott legyen a díszes kiállítású

Szent Antal missziós naptár.

Terjesszük ismerőseink közt, így is segítjük kínai misszióinkat
Ara csak 50 fillér. Kapható: Vác, Kapisztrán-Nyomda.

A VÁCI EGYHÁZMEGYE NÉPZARÁNDOKLATA RÓMÁBA, FIRENZE, VELENCE ÉS PÁDUA MEGTEKINTÉSÉVEL. 1939. évi március hó 20-tól, 26-ig. Indulás: Budapest Déli p. u.-ról 1939. március hó 20-án déli 12 órakor. Tartózkodási idő: Firenzébe 5 óra, Rómába 4 teljes nap, Velencébe 4 óra és Páduába 2 óra. Visszaérkezés: Budapest Déli p. u.-ra 1939. március 26-án este 20 órakor. Résztvételi díj személyenként csak 98 P. Jelentkezési határidő 1939. január 15. Jelentkezni lehet a váci egyházmegyei plébániákon, Szalay Dezső idegenforg. irodájában Vác, vagy lapunk szerkesztőségében.

LINKÉ URI DIVAT

MARGIT-KÖRÚT 51. ATRIUM MOZGÓ MELLETT!

Férfi fehéreneműek, divatcikkék, pyjamák, házi kabátok, nyakkendők, zsebkendők, stb. nagy választékban olcsó és jó minőségben.

Hozott anyagból fehérenemű varrását is vállalom.

TELEFON: 153-719.

TRUNKHAHN SZÖVET

ÖNMAGÁT AJÁNLJA...

*Közvetlen
a gyártólvasároljon
gyapjúszövetet!*

KÉRJEN MINTÁKAT
TARTÓSSÁGI GARANCIA

ELADÁS: IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8. VI. TERÉZ-KRT. 8.

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LEVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRA!

Budai Ierakata
Margit-krt. 50

Ápoljuk a jőzsenét! Zene ápolás — lelki ápolás
Közismert és a legjobb

Harmóniumok

nemes orgonahanggal házi használatra, iskolák-, dalárdák-, templomoknak.
Magyarországban vezető harmóniumcég, legnagyobb harmóniumraktár.

Hörl Nándor

Budapest, II., Török-utca 8. szám.

Telefon: 516.52 — Fizetéskezdvevény! — Sürgőncím: Harmónióri.

Terciárius naptár 1938 december hóra.

1. A rendi halottakért teljes búcsú.
2. Elsőpénteki önfelajánlásért **TBvil.**
7. Szaplótelen Fogantatás bőjtje a terciáriusok számára.
8. Szaplótelen Fogantatás ünnepe. **AF. TBvil.**
9. B. Erzsébet és Delfina III. r. szüzek **TB.**
12. Szent Ferenc Atyánk testének megtalálása.
- 14, 17. Enyhített kántorbőjt, 16-án szigorú kántorbőjt.
24. Karácsony bőjtje: szigorú bőjt, este is!
25. **Karácsony ünnepe. AF.**

Erénygyakorlat erre a hónapra: Az Úr Jézusról azt mondja Izaiás próféta, hogy Óréá, mint Vezérére tekint majd minden nép, mert Ő nem földi erőszakkal, hanem isteni bölcsességével és hatalmával irtja ki a gonoszszágot a föld színéről. A népek zászalja a kereszt, mert nemcsak üdvünk jele, hanem jelenti a Megváltó hivatását is, hogy törődik a mindenkitől elhagyott szegényekkel és a béketűrőkkel, és megvigasztalja az összetört szívűeket. Hiszen, Ő mint a „Fájdalmak Férfia“ kétszeresen közel érzi magát azokhoz, akik testileg vagy lelkileg szenvednek. Az ádvent lelkülete akkor lesz igazi, ha mi is ebben a szellemben készülünk elő a karácsonyra!

Terciárius naptár 1939 január hóra.

1. Újév **AF. TB.**
2. Jézus Szent Neve. **TBvil.**
4. B. Folignói III. r. özv. **TBvil.**
6. Vízkereszt **AF. TB.**
16. Szent Berárd és tsai I. r. vt. **TBvil.**
19. B. Tamás és tsai I. hv. **TBvil.**
28. B. Odorik, Roger és Egyed I. r. hv. **TBvil.**
30. Szent Hiacintha III. r. sz. **TBvil.**
31. B. Ludovika III. özv. **TB.**

Erénygyakorlat e hóra: Amilyen mértékben hanyagolja a világ Jézus Szent Nevének tiszteletét és vele együtt az Úr Jézusra történő áhítatos emlékezést, olyan buzgón legyen ajkadon és szíveden Jézus Szent Neve. Vele kezdj és fejezz mindent!

A Ferences Közlöny előfizetési ára:

Magyarországon negyedévre 0'90 P, Romániában és Csehszlovákiában egy évre 5'— P, Jugoszláviában egy évre 50'— dinár. Amerikában egy évre 1'50 dollár. — Megjelenik havonta elsején.

Egyes szám ára: 30 fillér.

Lapzárta minden hó 12-én. — Megrendeléseket, reklamációkat a FERENCES KÖZLÖNY kiadóhivatala címére: Budapest, XII., Heinrich István-utca 3-5. kéziratokat és a lap szellemi részére vonatkozó leveleket pedig a FERENCES KÖZLÖNY szerkesztősege címére ugyanoda kell küldeni. — Kéziratokat nem adunk vissza. Lapunk közleményeit, cikkeit csak a szerkesztő külön engedélyével szabad más lapban megjelentetni, akkor is csak lapunkra való hivatkozással.

Postaicsekklapunk száma: 51.581. Telefonszám: 165-626.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: P. MAJSAI MÓR OFM szentföldi biztos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XII., Heinrich István-u. 3—5.

Kiadótulajdonos: A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett ferences rendtartomány.